

هه‌وایی کوردستان و کورد له به‌نگه‌نامه‌و
 رۆژنامه ئینگیزی و نه‌وروییه‌کاندا
 به‌رگی یازده‌یه‌م

uous, to assist Dr. Spaninger.

An influential committee was appointed to carry out the recommendations of the six experts who investigated the treatment at Geneva.

FORTY EXECUTIONS

LEADERS OF KURDISH REVOLT.

(Per Press Association—Copyright.)
 CONSTANTINOPLE, June 29.

The Sheik Said, leader of the Kurdish revolt, and 40 other rebels were hanged, by moonlight, at Diarbekir, in the presence of cheering crowds.

It was stated in evidence that the insurrection cost Turkey £2,000,000.

FRANCO-GERMAN COMBINE

der
 Cap
 pro
 sele
 suit
 S
 nifi
 said
 the
 wou

SI

TI
 ence
 rese
 app
 und
 1922
 of a
 up
 TI

پروفیسور. دکتور یاسین سەردەشتی

سەنیمانی ۲۰۲۲

پیشه‌کیی

ناشکرایه که به‌لگه‌نامه‌و روژ‌نامه‌کان به‌هاو نرخیکی زور گرنگ و بيشوماریان له‌لگه‌لینه‌وه مرو‌فایه‌تییه زانستی و نه‌کادییمی‌ه‌کاندا هه‌یه‌و بوونیان سه‌ر‌چاوه‌ی پته‌ویی و ره‌سه‌نی هه‌ر کاریکی سه‌ر‌که‌وتوه‌ه، چونکه هه‌وآل و زانیاریه‌ه‌کانیان ده‌گونجیت هینه‌و وردو راسته‌وخو بن که له بیره‌وه‌ریی و سه‌ر‌چاوه‌ جیاواز مه‌کانی تر‌دا وا به‌ئاسانی ده‌ست تو‌یژهر نه‌که‌هون، به‌تاییه‌ت نه‌گه‌ر نه‌و به‌لگه‌نامه‌و روژ‌نامه‌ه‌هی ده‌وله‌تانیکی زله‌یزو خاوه‌ن میدیای ئازادی و ه‌ک بریتانیا و نه‌مه‌ریکا و هاوشیو مه‌کانیان بن، نه‌و ده‌وله‌تانه‌هی که به‌دزیژی‌ایی سه‌ده‌ی نوزده‌یه‌م و سه‌ده‌ی بیستهم، له‌سو‌نگه‌ی به‌رژه‌ه‌مندی و بایه‌خیانه‌وه‌ه، رو‌لکیکی گرنگیان له‌داریشتی رووداوه‌کان و ئاینده‌ی روژه‌ه‌لاتی ناوه‌راست به‌گشتی و چاره‌نووسی گه‌لی کورد به‌تاییه‌ت بینیه‌وه‌ه هه‌وآله‌کانی کوردستانیش له‌به‌لگه‌نامه‌و بابه‌ته میدیاییه‌کانی نه‌م ده‌وله‌ته‌ میژوو‌سازانه به‌به‌ر‌فراوانی ره‌نگیداوه‌ته‌وه‌.

خوینهرانی خو‌شه‌ویست، نه‌م نووسراوه‌ی به‌رده‌ست که به‌رگی یازده‌یه‌می پرۆسه‌ دیکومینتاریه‌ه‌که‌یه‌ه، ئاماده‌کرن و وه‌رگیزانی ژماره‌یه‌ک هه‌وآل و زانیاریه‌ه‌ که له‌دوو‌تویی روژ‌نامه‌و به‌لگه‌نامه‌ بیانیه‌ه‌کاندا، به‌تاییه‌تی فه‌ره‌نسی و نیوزله‌ندی، سه‌باره‌ت به‌ کوردستان و کورد تو‌مارکراوه‌ه له‌ه‌رشیفی نیشیتیمانی نه‌و ده‌وله‌تانه‌دا هه‌لگیراوه‌ه، نه‌وانه‌ی به‌گشتی له‌رووی فه‌ره‌نگی و که‌لتووری و هه‌روه‌ها میژوو‌پشه‌وه‌ به‌هاو نرخیکی گرنگ و تاییه‌تی خو‌ی هه‌یه‌.

خوینهری به‌ریز، بيشتر له‌به‌رگی ده‌یه‌می نه‌م پرۆسه‌ دیکومینتاریه‌ه‌ه، وتبوومان که به‌رگی ده‌یه‌م کۆتاه‌رگه‌ه، به‌لام له‌به‌رده‌ستکه‌وتن و گرنگی هه‌وآل و زانیاری نو‌ی، که له‌دوو‌تویی نه‌م نووسینه‌ی به‌رده‌ستدا وه‌رگیزدراون، بریارماندا نه‌م به‌رگه‌ش، که به‌رگی یازده‌یه‌می به‌خینه به‌رده‌ستی خوینهرانی ئازیز، به‌و ئومیده‌ی بیته‌ سه‌ر‌چاوه‌یه‌کی باش و سه‌ر‌مه‌کی بو تو‌یژهرانی میژوو‌ی کورد. هه‌ر بژین.

پروفسور. دکتور یاسین سه‌رده‌ستی

سلیمانی ۲۰ ی حوزه‌یرانی ۲۰۲۲

نهرمینیا و کوردستان

رؤژنامه‌ی نیوزلهندی (Ashburton Guardian) که له‌روژی دووی مارتی ۱۹۲۱ء، چاپ و بلاوکر اوته‌وه، له‌ژیر ئه‌و نانیسه‌نه‌ی سه‌مه‌ده‌او له‌لایه‌ره‌ی پینجه‌می خوی نووسیویه‌تی:

"له‌ندن . ۱ی مارت

رؤژنامه‌ی "دهیلی ئیکسپریس" وتویه‌تی که ئه‌نجومه‌نی ب‌الا ره‌زامه‌ندی دهربریوه پشکنین بۆ کیشه‌ی ئه‌رکنیا و کوردستان بکات و فه‌رهنسا رازی بووه که سنووری سه‌میرنا ده‌ستکاری بکاته‌وه ."

ight.)
sh 1.
ted re-
ce. The
sulting
, who
achined
ld guns

ounters
mmun-
towns,
nb was
during
enty-six
ri shot
sing to
d were
or sav-
ooting,
build-
ary of
ectrical
rkness.
ements
moured
e roofs
on the
ceded
he stu-

m.)
sh 1.
been
ed to
a Com-
h bar-
y fired
evol-

(Per Press Association Copyright.)

LONDON, March 1.

The "Daily Express" states that the Allies have agreed to modify the Sevres Treaty in Turkey's favour, and the Turks have accepted the alterations.

THRACE AND SMYRNA.

ATHENS, March 1.

The Greek Government has decided to refuse the Supreme Council's proposal for an Inter-Allied Commission to inquire into the question of Thrace and Smyrna.

ARMENIA AND KURDISTAN.

LONDON, March 1.

The "Daily Express" states that the Supreme Council has agreed to institute an examination into the question of Armenia and Kurdistan. France has agreed to modify the frontier of Smyrna.

WATERSIDE TROUBLE.

FLIGHT OF WELLINGTON.

NO SETTLEMENT IN SIGHT.

سلیمانی ناوهدی بهرهمهینانی بنیشت له میسۆپۆتامیا

گۆقاری (Le Cuir) که له ای مایۆی ۱۹۲۰دا، چاپ و بلاوکرارهتوهه، باسیکی لهسهر دارههبن و بنیشت بلاوکردۆتهوهو تیدا ئاماژهی بهوه داوه که ئهم بهرهمه له میسۆپۆتامیا بهرهمدیت لهریگهی برینی دارهکانهوه، بهتایبهت لهناوچه شاخاوییهکان که لهچیاکاین باشووری ئیرانهوه بهروه روژناوا درێژدهبیتهوه له عهرهبستان و لورستان و کوردستان .

ههروهها سلیمانی لهکوردستان که دهکۆیته ۱۸۰باکووری روژهلاتی بهغدا، ناوهندیکی هههگرنگی ئهم بهرهمهیهو لهویوه دهبریته بازارهکانی بهغدا لهریگهی بازارگانه لۆکالییهکانهوهو لهوئیشهوه بۆ ولاتانی وهکو ئینگلتهراو ولاتانی بیانی دیکه رهوانه دهکریت. گومری لۆکالی بری ۱۲,۵% نرخه راستینهی بنیشتهکه وهردهگری که لهسلیمانی بهرهم دیت. بهرهمهینانیشی بهشیهیهکه که کوردهکان سهههتا گهلاهی دارهکه دهسوئینن تا رهگهکهی دهههکوی و پاشان برینداری دهکهن و بۆههفتهیهک جیی دههیلن و دینهوه ئاوی دارهکه له کوچهلهکاندا کۆبۆتهوه، که باشهکهی سپیهی ئهوی دیکهشی که زهرده خراپهکهیهتی. برینی بهردهوامی ئهم دارههبنانه دهبیته هۆی ویرانبوونیان .

گردو ناوچه بهراییهکانی لهباکووری کوردیی ، لهناوچهی موسل بهو دارانه داپۆشراون که ئهم بنیستانهیی لئ بهرهم دیت، که بهزمانی کوردیی (جونی) پیدهوتریت. ویرای زۆری ئهم دارانه پیناچیت هیشتا جولیهکی هاتوچۆی ریکخراو هههیت بهلام پیدهچیت دروستکردنی ریگای ئاسنی نیوان موسل بهروه بهسره لهئایندهیهکی نادووردا بیتیته هۆی بهکارهینانی عهقلانیی ئهم بازارگانییهی بنیشت ..

12e Année, N° 9/10

1er/15 Mai 1920

LE CUIR

EDITION TECHNIQUE

FOIRE DE PARIS

Une vue de quelques Stands de la Rue du Cuir

REVUE SCIENTIFIQUE &

INDUSTRIELLE, Bi-Mensuelle

54, Rue de Bondy

PARIS

HURAT frères ;
Etablissements GABILLOT ;
Etablissements Emile GRAS ;
Tannerie de la Gironde ;
PAGÈS et Cie ;
Société Ulysse ROUX ;
PASSOT ;
POULLAIN-BEURRIER ;
PRÉVÔT CARRIÈRE et fils ;
Etablissements GUILLAUMET ;
Etablissements BERNARD ;
ENAULT et Cie ;
DILETTI ;
Maison Louis CERF ;
Les fils d'Auguste CARA ;
BINOCHÉ ;
Tannerie de la Bièvre ;
Dr Marcel BLUM ;
COMBE fils et Cie.

✦

RÉUNION DE LA NOUVELLE SECTION DE LA CHIMIE DU CUIR A LA SOCIÉTÉ AMÉRICAINE DE CHIMIE. — La section de chimie, récemment créée à la Société américaine de Chimie, a tenu sa première réunion à Saint Louis, du 12 au 16 avril dernier, à l'occasion de l'assemblée générale de l'American Chemical Society. Une quarantaine de chimistes assistaient à cette première réunion, présidée par M. le Dr Louis Lévi, chimiste en chef de la Pfister et Vogel Leather Co.

Dans son discours de bienvenue et de remerciements aux chimistes qui venaient de l'appeler à la présidence de la réunion, le Dr Lévi a montré aux chimistes qui ne sont pas spécialistes de l'industrie du cuir, mais qui désirent élargir leurs connaissances dans cet ordre d'idées, la voie qui s'ouvre à eux sur le terrain des recherches scientifiques auxquelles peuvent difficilement se consacrer les chimistes de tannerie confinés dans les travaux d'analyse et de contrôle des opérations de tannage.

Pour M. le Dr Lévi, l'opération du tannage est encore dans son enfance, la phase des recherches est à peine entamée, et, à son point de vue, les dix prochaines années verront les plus grands progrès qui aient été jamais faits dans l'industrie du cuir.

Les questions suivantes ont été traitées pendant les séances de la nouvelle section :
La vraie valeur tannante des matières tannantes végétales, par John-Arthur Wilson et Erwin J. Kern.

L'effet du sel neutre et sa manière de se comporter dans la fabrication du cuir, par John-Arthur Wilson et Edwin A. Gallun.

La détermination du sulfate dans les huiles sulfonées, par Erwin J. Kern.

Une nouvelle méthode de détermination de l'acide sulfurique dans le cuir, par Arthur W. Thomas.

L'influence du facteur temps dans l'adsorption des constituants des solutions de sulfate de chrome par la substance dermique, par Arthur W. Thomas et M. J. Kelly.

Estimation de la conductibilité des liqueurs de chrome, par A. W. Thomas et S. B. Foster.

Interprétations physico-colloïdales des processus du tannage et du mégissage, par I. Newton Kugelmass.

Le corroyage du cuir à courroies, par Edward E. Marbaker.

Le travail chimique en tannerie, par le Dr Louis Lévi.

✦

LE COMMERCE FRANÇAIS AVEC L'ALLEMAGNE. — *French Business Relations with Germany.* — *El Comercio frances con Alemania.* — Les achats français en Allemagne se sont élevés à 590.695.000 francs pendant l'année 1919. Sur ce total 206.894.000 francs de marchandises ont été achetées en Allemagne occupée et le reste en Allemagne non occupée. Pendant la même année, la France a vendu à l'Allemagne pour 1.283.000 francs dont la majeure partie, 973.218.000 francs de marchandises destinées aux pays de la région rhénane.

Les achats de l'Allemagne ont porté principalement sur des produits manufacturés ou non de laine, coton et soie, des minerais, du cuir, etc., etc. La valeur du charbon importé d'Allemagne pendant la même période s'est élevée à 407.446.000 francs.

Pour le mois de janvier 1920, le chiffre des importations de France est évalué à 80.583.000 francs, tandis que les exportations sont estimées à 72.101.000 francs.

✦

GOMME ADRAGANTE DE MESOPOTAMIE. — *Gum Tragacanth of Mesopotamia.* — **La Goma adragante de Mesopotamia.** — Parmi les gommes de Mesopotamie, les plus appréciées sont les gommes adragantes que l'on obtient au moyen d'incisions sur les petits arbustes. Ces arbustes croissent en abondance sur les montagnes de Perse méridionale et dans toute la région montagneuse qui court de ce pays vers le nord ouest, le long des frontières de Mesopotamie, englobant les territoires de l'Arabistan, Louristan **IRAN**

Le centre de récolte le plus important pour Bagdad est **Suleimanaya** situé dans le Kur-

distan, à 180 milles environ au nord-est de Bagdad.

Pour opérer la récolte, les Kurdes brûlent d'abord toutes les feuilles du buisson méchant ainsi à nu les racines dans lesquelles ils font des incisions. Au bout d'une semaine, ils reviennent et récoltent la gomme qui s'écoule des racines. La première incision donne une gomme blanche de la meilleure qualité, la deuxième et les suivantes livrent une gomme de couleur jaune et de qualité inférieure. Des incisions trop répétées épuisent et peuvent faire périr les arbustes. Les Kurdes apportent la gomme à Suleimanaya où elle est achetée par des marchands de l'endroit et vendue à ceux de Bagdad. Ces derniers exportent en Angleterre et dans les pays étrangers. Les douanes locales prélèvent une taxe de 12,5 % sur la valeur marchande du produit à Suleimanaya.

Les collines et plateaux élevés de la région kurde du nord, dans le vilayet de Mossoul, sont couvertes de ces arbustes producteurs de gomme (appelés *kurde guweyni* ou *guni*). Malgré l'abondance de ces arbustes, il ne semble pas qu'ils aient donné lieu jusqu'ici à un trafic bien organisé. Mais la création de routes et l'établissement d'un chemin

de fer direct de Mossoul à Basrah rendent possible, dans un avenir assez prochain, l'exploitation rationnelle de ces gommages.

Ainsi qu'on le sait, la gomme adragante est employée comme apprêt pour le lustrage des cuirs fins. On dissout cette gomme dans l'eau et on en étend une couche régulière sur le cuir qui, après séchage, est lustré à la machine.

LA CONSOMMATION DU PÉTROLE. — *The consumption of petroleum.* — *El consumo del petróleo.* — D'après les indications fournies par le bureau géologique du Ministère de l'Intérieur, la consommation de pétrole aux Etats-Unis est de deux fois supérieure à celle du monde entier; par contre, le territoire des Etats-Unis ne contient qu'un septième des ressources reconnues dans le monde.

Les pays autres que l'Amérique consomment annuellement 200.000.000 de barils de pétrole. A ce taux, la production est suffisante pour leur permettre de « durer » 250 années. Mais les Etats-Unis, à eux seuls, consomment 400.000.000 de barils annuellement et leur production ne serait assurée que pour dix-huit années.

La Biologie du Varon et les moyens de le combattre

*The biology of the warble and means
of eradicating it.*

*La biología del barro y los medios
de combatirlo.*

Lors de l'assemblée générale de l'Association française pour la destruction du Varon, tenue à Paris le 27 avril dernier, M. CLÉMENT VANEY, répondant à l'invitation qui lui avait été faite par M. Gabriel Jossier, président de l'Association, a fait un exposé scientifique de la question du varon telle qu'elle se présente après les observations et découvertes de ces dernières années. Nous allons essayer de reproduire le plus brièvement possible, les faits et théories exposés par M. Vaney.

Fréquence du varonnage

Après avoir rappelé que la fréquence du varonnage est la plus grande de mars à août et qu'elle atteint généralement son maximum

soit en juin, soit en juillet, le conférencier a cité quelques pourcentages de cuirs varonnés relevés dans la région lyonnaise. En 1909, le maximum a été constaté en juillet avec 14,53 %, tandis qu'en 1908 il avait été constaté en juin avec 20,90 %, soit plus du cinquième des peaux.

Le mois de mai ou juin est l'époque où l'on peut le plus facilement examiner et étudier l'infection des animaux. Elle se présente sous la forme de tumeurs assez grosses, situées vers l'échine et dont il est assez facile d'exprimer le varon qui possède à ce moment une longueur de 3 c/m., est d'une couleur grisâtre et présente une surface verruqueuse. Le varon vit la tête plongée dans le pus et respire par le postérieur au moyen de deux

رۆژنامه‌ی شه‌هبازو کوردستانی گه‌وره و به‌رپرسیارنیتی له‌داردانی پیشه‌وا

رۆژنامه‌ی (International herald tribune) که له‌پاریس به‌زمانی ئینگلیزی له‌رۆژی ۱۷ی نیسانی ۱۹۴۷دا، چاپ و بلا‌وکراوه‌ته‌وه، له‌ژێر ناوێشانی "هیرشی رۆژنامه‌یه‌کی ئێرانیی بو سهر ئیمپریالیزیمی ئهمریکی " باس له‌وه ده‌کات که وتاری سه‌رنووسه‌ری رۆژنامه‌ی (شه‌هباز) که رۆژنامه‌یه‌کی بالی چه‌په‌کانه، هیرشی کردۆته سه‌ر ئیمپریالیزیمی ئهمریکی و دوینی له‌لایهن حکومه‌تی ئێرانییه‌وه سه‌رکوته‌کراوه.

سه‌روتاره‌که‌ی شه‌هباز باسی له‌وه کردوه که ئیمپریالیزیمی ئهمریکی نوێ شوینی کۆلونیاریزیمی بریتانی گرتۆته‌وه له‌رۆژه‌لاتی ناوه‌راست و ئهم ئیمپریالیزیمه ئهمریکییه له‌ریگای سیاسه‌تی دۆلاره‌وه هه‌موو حکومه‌ته‌کان ناچارده‌کات نفوزی ئهمریکا قبول بکه‌ن.

هه‌روه‌ها ئشه‌هباز ده‌لێت که ئهمریکا بو به‌دییه‌نانی سیاسه‌تی ئیمپریالیستی خۆی مه‌به‌ستتیی حکومه‌تی کوردستانی گه‌وره دابه‌زرینێ . هه‌روه‌ها شه‌هباز وتویه‌تی که ئهمریکا له له‌داردانی قازمه‌مه‌دی پیشه‌وا‌ی کورد و هاوه‌لانی له‌چه‌ند هه‌فته‌ی رابردوودا به‌رپرسیاره، چونکه "ره‌تیانکرده‌وه ملکه‌چی سیاسه‌تی ئهمریکا بن"

ke Ends
greement

16 (A.P.).—
d streetcar
today when
ly voted to
ing the sign-
between the
' representa-

January 21,
1,000,000 pas-
s for a living
0,000 workers.
e threats of
ction by the

ne agreement
company,
Labor Minis-
ernment, and
of the Bengal

nty-four-day-
abay Electric
ays workers
d the city's
called off to-
resumed to-

been gained through an unlocked
back door or the bomb could have
been dropped through the window

Iranian Editorial Attacks 'Imperialism' of U.S.

TEHRAN, April 16 (A.P.).—An issue of the Left-wing newspaper "Shahbaz" with a long editorial attacking "American imperialism" was suppressed yesterday by the Iranian government.

The editorial said that "America's new imperialism replaces Britain's rusted imperialism in the Middle East" and added that "American imperialism, through a dollar policy, is forcing the Middle East countries to accept American influence. America now intends to form a great Kurdistan government for the carrying out of her imperialistic policy."

The newspaper said that America was responsible for the execution of Ghazi Mohammad, Kurd leader executed several weeks ago, and his associates "because they refused to submit to American policy."

that the spe
criticism of
policy of the

Mr. Walla
the-record
luncheon giv
ernment offic
by Political a
(PEP) a nor
ganization.

He discuss
the living st
of the world
said, live o
farms.

The Ameri
talk for a r
of Commons
of all partie
Sir Howard
the Anglo-Ar
Society.

Specifically
to discuss m
and America
to raise the l
agricultural
other Asiatic

HOTEL

SALLE 9.—Belle
et 18. Me M.

Sentenced to Be Shot

T D . . .

كوردو ئالۆزىي لەنازەربايجان

رۆژنامەى (International herald tribune) كەلەرۆژى ٦ى دىسەمبەرى ١٩٤٥دا، چاپ و بلاوكراوتەتەو، لەژىر ناونىشانى "سورەكان وتىان نەخىر بۆ تىبىنى سىيەم لەسەر لەشكر. روسەكان جەخت لەبۆنى خۆيان دەكەنەتەو ناردنى سەربازى زىدەتر بۆ ئازەربايجان قىبولكراو نىيە " بابەتىكى لەلايەن (يونائىتد پرىس) ەوە بلاوكردۆتەو كە باسى دۆخى ئازەربايجان دەكات لەكۆتاي سالى ١٩٤٥دا. رۆژنامەكە باس لەم دەكات كە روسەكان داوايەكى سىيەم ئىرانىيان بۆ ناردنى ەيزى سەربازى بۆ ئازەربايجان رەتكردۆتەو، ەسروەك پىشتريش دوو داواى دىكە بەهەمان ناوەرۆك لە ئوقەمبەرو دىسەمبەردا رەتكرانەتەو.

سەفىرى روس لە ئىران ئەوەى بۆ وەزارەتى دەرەوەى ئىرانى دوويات كوردۆتەو كە ئەوان لە ٢٦ى ئوقەمبەردا ئەو داوايەيان بۆ ناردنى ەيزى زىدە رەتكردۆتەو.

رۆژنامەكە باسى لەوە كردووە كەر رۆژنامەى (نەسىمى صەبا)ى ئىرانى ەمۆلى رىگرتنى روسەكانى لەو بارەلكرانە بلاوكردۆتەو كە لەباكوورەو خۆراكيان بۆ تاران بردووە، ەسروەها رىگريشيان لەو ەيزە سەربازىيە كردووە كە لە ئۆستانى كوردستانەو نىردراوە بۆ ئازەربايجان و رىگەى ئەوەى لىگىراوە بچىتە مەراغە ەسروەها فەرماندارى مەراغە تىرۆركراو.

دواتر رۆژنامەى نەسىمى صەبا باسى لەوە كردووە كە سەركردەى بەناوبانگى كورده ياخيەكان (رىزو / لەوانە مەبەستى زىرۆ بەگى ەسركىي بىت) سەردانى تەبىرىزى پايتەختى ئازەربايجانى كردووەو چاوى بە پىشەمورى سەرۆكى حىزبى بەناوى دىموكراتى جياخوازى ئازەربايجان و سەرۆك وەزىرى چاومروانكراوى ئازەربايجانى خودمۆختار كەوتووەو دواتر گەراوتەو بۆ كوردستان و لەوتىش ەانى ەلگىرسانى راپەرىنىك دەدرىت. ەسروەها چەندىن دىموكرات روويان لە خۆراسان كردووە بۆ بەهيزكردنى خودمۆختارىي لەوى ."

Note on Troops

Russians Assert Presence Of Additional Soldiers In North Is 'Undesirable'

By the United Press

TEHRAN, Dec. 5.—The Iranian government has made a third request to Soviet Russia for permission to move troops, held up by the Russians, into the troubled province of Azerbaijan and again have been refused, it was disclosed here today. Other requests were made on November 26 and December 3.

The Russian Ambassador in Iran, in reply to the latest bid, presented his compliments to the Iranian Foreign Ministry but reiterated firmly that Russia already had given a definite answer in a note dated November 26. The Soviet pointed out in that note that it considered the presence of additional troops in Azerbaijan undesirable.

Meanwhile, the Tehran newspaper "Nasimi Saba" charged that lorries bringing foodstuffs from the northern provinces to Tehran were being stopped. The paper also charged that the Russians had halted an Iranian column sent to Azerbaijan from Kurdistan, near Takhabm, preventing it from proceeding to Maragheh. (Maragheh's governor recently was assassinated.)

"Nasimi Saba" further alleged that the well-known Kurd rebel leader Rezu visited Tabriz, capital of Azerbaijan, where he met the head of the so-called "democratic" separatist party, and the prospective premier of an autonomous Azerbaijan province, Pishavari. Rezu later returned to Kurdistan, where an uprising is said to be looming, while a number of "democrats" went to Khorassan in order to foster autonomy there.

The Russians also were reported to have prevented Tehran from sending a powerful transmitter to the Iranian garrison at Tabriz, thus preventing the Persian General Staff from maintaining proper contact with its outpost there. The present transmitter at Tabriz is extremely weak.

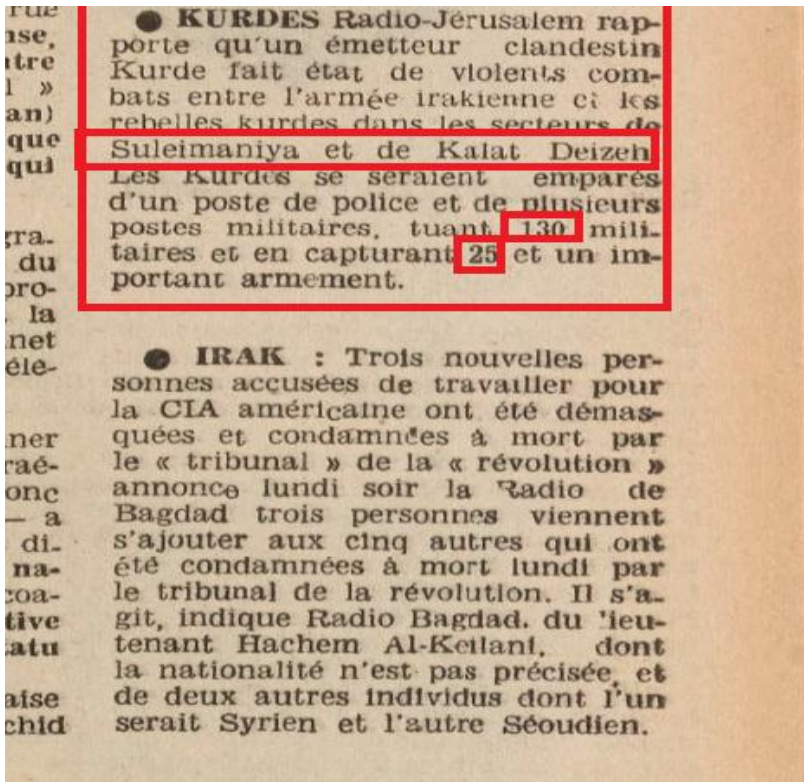
Steam to Senator s of Redeployment

on re- | out. The seventy and eighty-point

Of
whi
"Bi
only
clai
side

Bid
F
Ass
Fra
mar
A
he
for
prop
land
a 'c
will
mat
cou
T
hav
way
rela
fici
is
gov
M
mu
pre
pre
hea

Na
I

N
plac
deto
enli
fice
was
mar
Nav
C
tic
sim
of
assi
of
cau
ing
bric

Br
Pl

L
mor
ish
the
tion
dep
has
W
vers
the
Vyr
crat

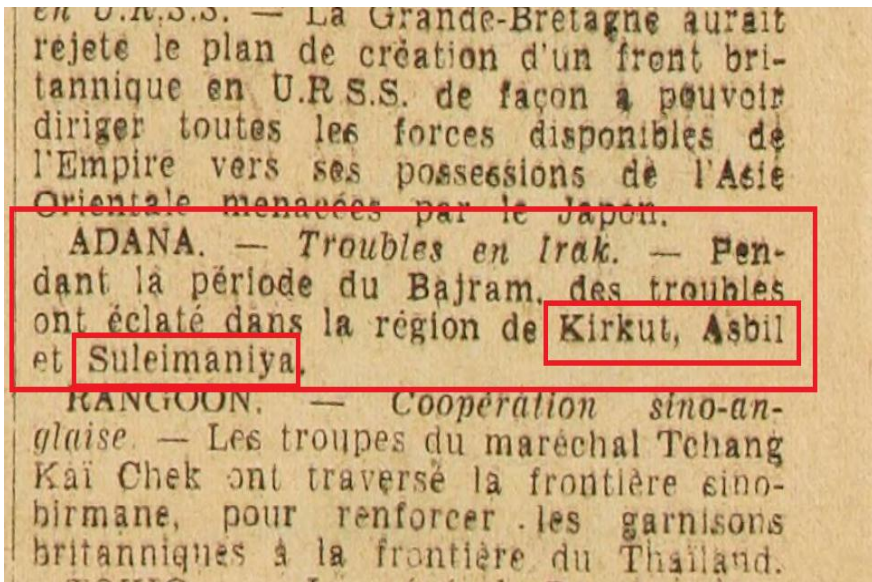
کوشنتی ۱۳۰ سەرباز لە ناوچەى سلیمانی و قەلادزى

رۆژنامەى فەرەنسىی (Combat) که لەروژى ۱۴ى ئایارى ۱۹۶۹دا، چاپ و بلاوکراوەتەوه، هەوآلى شەرو پیکدادنانى لەنتیوان چەکدارانى کورد و سوپای عیراق بلاوکردۆتەوهو بەگۆیرەى ئەو هەوآلى که رادیوى نەینى کوردیى بلاویکردۆتەوه، کوردان دەستیان بەسەر چەند بنکەو مەخفەریکی پۆلیس و رەبایەى سەربازییدا گرتووو ۱۳۰ سەربازیان کوشتووو ۲۵یش بەدیل گیراون که یەکیکیان چەکدارە.

کیشهو نالۆزیی له سلیمانی و شارهکانی دیکه‌ی باشووری کوردستان

به‌گوێره‌ی هه‌وائیکه‌ی دووه‌مین لاپه‌ره‌ی رۆژنامه‌ی فهره‌نسیی (L'Auto-vélo) که له‌رۆژی ٣ یه‌نایه‌ری ١٩٤٢، چاپ و بلاوکه‌راوته‌وه: له‌ماوه‌ی جه‌ژنی رهمه‌زاندای کیشهو نالۆزیی له‌ناوچه‌کانی که‌رکوک و هه‌ولێرو سلیمانی سه‌ریه‌له‌داوه.

كورد وهك بابهتیکى پرۆپاگهندهی و ههرهشه لهسه رتهای گهرمبوونی جهنگی سارددا

رۆژنامهی (International herald tribune) که له رۆژی ۲۶ی نیسانی ۱۹۴۹ دا چاپ و بلاوکراوتهوه، له ژیر ناونیشانی "بابهتی راستیی" که له لایهن (جوزیف ئهلسۆپ) وه نووسراوه، باسی له گهرمبوونی جهنگی ساردی نیوان ئهمریکا و سوڤیت کردووه و ئیرانیسی وهک خالکی گرنگ بو سه رتهای نهو جهنگه پيشانداده که چون بووته شوینیک مملانی زلهیزهکان و بایهخ و فشارهکارهکانیان. سه رته نووسهر، ئاماژه بهوه دهکات که کهمیگ پيش سی سال لهوه بهر، لهزستانی سالی ۱۹۴۶دا، (جیمز ئیف برنز) وهزیری دهرهوهی ئهمریکا که درکی بهوه کردووه یهکیتی سوڤیت بووته ههرهشهیهکی راستهوخۆ لهسه هریمی ئازهر بایجانی ئیرانی، سیاستی ئاشتییانهی که نارخستووه سیاستی "ئارامی و پیداکری" گرتوته بهر و ههموو روادوه گهرورهکانیش لهو پیداکری بهوه سه رچاوهی گرتووه. ئیستا کهش پاش سی سال، واسه فیری ئهمریکی له تاران (جۆن وایلی) ماویه که ههوالی سه ره له دانهوهی مهترسی پيشنیلکاری سوڤیتی لهسه ئیران دهگهیه نیت...

ههروهها نووسهر باس له بایهخی ئهمریکا به ئیران دهکات و ههولهکانی بو راهینانی لهشکری ئیرانی و ههروهها ناردنی یهکهمین کاروانی چهکی ئهمریکا بو نهو ولاته، نهوهی بوته سه رچاوهی هیرشی راگهاندن و پرۆپاگهندهکانی شوروهی دژی ئیران گوايه ئهم هاوکارییانهی ئهمریکا بو سوپای ئیران وادهکات ئیران بیهته پایگایهکی ئهمریکایی، بهوش بهگویرهی بهندی ۶ی ریکهوتننامهی سالی ۱۹۲۱، سوڤیت بیدهنگ نابی ههرکاتیک ئیران بیهته بنگهیهک بو دهسهلاتیکی بیگانهی دژه سوڤیت. لهکاتیکی ئاواشدا که ئیران بیهتهت بنکهی هیزیکی سنیهم ئهگهری په ماری روسیا بو ئیران کراوه دهیهت .

ههروهه نووسهر دهلئیت، که (سادجیکۆف) ی سهفیری سوؤقیتی له ئیران بهتوندی خهریکی بلاوکردنهوهی پرۆپاگهندهو فشارهه بوونی ئهمریکیهکان لهئیران به "شهرمهزاری" دادهنئیت و وتویهتی که پهنهانی نهوتی باکووری ئیران به سوؤقیت مایهه قبولکردن نییه. لهه لاشهوه خهریکی هاندانی حیزبی توده و بهرهی کۆمونیستانه و پارهییهکی زۆری بو خهرجکردوون وهک بهشیک لهکاری هاندان ورووژان، ههروهه بانگهواز بو کورده خهلهکییه سهربهگۆبهندهکان کراوه، چ لهلایهن ریکخراویکی پان- کوردیی نهئینییهوه که لهلایهن بهدرخانهوه سهرکردایهتی دهکری و بنکهی سهرمکی له سوریاوه سوؤقیتیش پالپستیی دهکات، ههروهه لهنیو خاکی روسیاوه لایهن پهناهر مهلا مستهفا بارزانییهوه. ههروهه حکومهتی مهنفای نازهربایجانی ریکخراوهه باس لهچیرۆکی دروستکردنی سوپایهکی رزگاریی یهک ملیۆن نهفهری دهکریت یان بهو ژمارهه لهلایهن هاوڵاتیانی سوؤقیتییهوه، ئهوانهه له لهه مچهلهکی نازهربایجانین.

...have caused a crossing seem to have decided not to of the British Navy, caught initially in the Communist of heavy casualties and have

orders, with a part of their demanding not why they they were ever there in the flout to blame them. United not present at all. This na- only by the shells, pre- States manufacture, pumped ps from the Communist bat- from this newspaper's cor- T. Steele, makes plain, the s rolling down over the e not only the best trained d troops seen in China in re also the best equipped, rovided with the American and motor transport which ated from the Nationalist supplied this material. he Yangtse—like the cross- river barriers in history, o the Rappahannock or the as a decisive date. It is the day on which Chinese learning how to use Ameri- shed the Royal Navy con- It is likely to stand as the pt old regime in China was nless itself impotent, and policies founded upon hope e compelled to admit that that regime and that new s had assumed dominant ese millions. It is prof, old order is done; that e moneyed classes, British he American "open-door" tic interest in China have athway through the tangled s which the Chinese people

that Russian Communism plant a more dynamic or- than the old-line Chinese, s, their British and Amer- d the Western democratic could provide. This is far e Kremlin will ultimately g East. The Communists' s—bitter result of mistaken y—will ultimately wear out, roblems are mounting and nt with their successes. No r fully subdued China, and ny Western power ever will. s flood down across the is plain—that only Chinese n the first instance to the ese people, and only second- the requirements of world ever succeed in that vast he lesson we are learning ay be learning it tomorrow, ned will the Chinese policy reach firm foundation.

From the New York Edition.

MATTER OF FACT

By Joseph Alsop

This Is Where We Came In

WASHINGTON. IT was only a little more than three years ago, in the winter of 1946, that Secretary of State James P. Byrnes made his momentous decision. Mainly because the Soviets were threatening to take by force the Iranian province of Azerbaijan, Byrnes abandoned conciliation and adopted his famous policy of "patience and firmness." From that decision flowed all the great events of the intervening period.

Now, three years later, it is reliably understood that the American Ambassador at Tehran, the able John Wiley, has for some time been reporting renewed danger of Soviet aggression against Iran. The Kremlin still wants the same province of Azerbaijan.

Having watched the successive death throes of two of the Baltic states, Wiley may permit his a little too vivid memories of the past to color his estimate of the present. Here in Washington, at least, there is a relatively little fear of extreme Soviet measures at the moment. Yet the background situation is none the less instructive and significant.

American Mission

Very briefly, an American mission has been helping to train the Iranian Army for some time; and on February 1 this year, American arms purchased under an American credit also began to arrive in Tehran. This American assistance to the Iranians has long been the subject of a thunderous Soviet campaign of propaganda and diplomatic threats.

Two main themes have been stressed by the Soviets. First, the American aid to the Iranian Army has been ludicrously said to transform Iran into an "American base." Second, many references have been made to Clause 6 of the Russo-Iranian treaty of 1921. This provides that the Soviets may invade Iran if a third power attempts to use Iran as a base against Russia. Thus, by implication, the Soviets have openly menaced the aggression that Wiley fears.

The Soviet Ambassador at Tehran, Sadchikov, is pretty good at menaces, his chief diplomatic talent being to stimulate apoplexy. He has gone so far as to state that the presence of the Americans in Iran was a "dishonor, and to add that the Iranians' refusal to give the Soviets oil rights in northern Iran was "intolerable."

In addition, the Tudeh party, the Communist front in Iran, has been avishly financed in a renewed campaign of agitation. Appeals some Kurdish tribesmen, both by a Soviet-sponsored Pan-Kurdish underground headed by Badr Kahn, with headquarters in Syria, and by Russian soil by the refugee Mullah Mustafa Bazvan. An Azerbaijan government-in-exile has been ostentatiously organized across the Russian border. And there have been stories of recruitment of an Azerbaijanian "liberation army" from the million or so Soviet citizens of Azerbaijani stock.

Border Incidents

Concurrently the Red Army has also been actively engaged in creating incidents along the ill-defined Russo-Iranian border. Bodies of as many as 500 men have been em-

tempted assassination of a chief of state, is not to be laughed off.

All this must be contrasted, of course, with the possibility that the Russians may lift the Berlin blockade, long ago reported in this space. What is happening in Berlin and in Europe is happening, of course, only because Russian aggression has been met there with firmness. What is happening in Iran is happening, equally, of course, only because the Soviets feel there is less resistance at this point.

We can expect threats and dangers of aggression in Europe to begin again, whenever the rearming Soviets feel stronger than the West. There is no safety in weakness, even collective weakness. Copyright New York Herald Tribune, Inc.

Letters From the I

Dutch on Indonesia

To the Editor, European Edition:— Mr. Atkinson, the Republican information officer in London, is not satisfied with my answers on his questions and puts a number of new ones (Mailbag, April 13).

I do not think it a good method to treat a problem as complicated as that concerning Indonesia in isolated questions asked in the Mailbag, where space is measured. Answers are not so simple as to be explained in a few words, and in some answers on questions without any connection with the historical development of events.

In order to accelerate the establishment of the United States of Indonesia and the transfer of sovereignty to this state, the Netherlands government recently proposed to hold a round-table conference in The Hague. The future federal states accepted. The Republic refused.

Actually, the Commission for Indonesia of the United Nations has convoked in Batavia a preparatory conference to the round-table conference of The Hague. I think Mr. Atkinson will agree with me that it would be highly desirable if in this conference unanimity could be obtained, resulting in the convocation of a round-table conference where the Republic would be present. Pending this decision it seems to me that the pleading in public letters on details cannot be of any use.

M. C. M. VOORBEYTEL

Press Attaché at the Netherlands Embassy, Paris, April 12, 1949.

Bean Soup

To the Editor, European Edition:—

Can any other permanent admirer of French cooking, seeking a moment's respite from animal protein metabolism, tell me where I can obtain, once or twice a week, a large China soup plate full of whole bean soup? (Navy or pea.) At some moments no price seems too great.

HARRY BLANK.

Paris, April 13, 1949.

Among the Poets

To the Editor, European Edition:—

have to come out of that for German the consent France and tion as the the solution still from tir fully at the of the that "how much the America was an is water."

Gradual in Clay's relati testify to the lomacy in the gloomy, who consider

D He was or boggy, in a all the Fren America's pc still argues v the gloomy pro-French s

Inven

To the Edito I see by "I dition to ev eans now ch ice hockey, I if they in the Commies invented "pe

Paris, April

"L.

To the Edito

In your es a leader ent RECORD CI stated that total state p that ring the ly, Romania, gary.

Sir, let us as you sugge country who exists, and United State known by t Bulgaria (as Hungary sidered a cri and the pra tional or rely punishable by Article 71 of tution, and A anian Const To what a tions about be directed?

BOY

C

Legt

Rej

London, A

(If the tra tice by "lunc ally occur in mistic; ent known to the ed by an o of Americans editorial to i refers noted Bulgaria and satellites of called for a on State Det they do not zens "the e rights and freedoms."—E

كوردانى سلیمانی دژی نیعدامکردنهكان خوڤینشاندان دهكهن

روژنامهی (International herald tribune) كه لهروژی ۲۴ی حوزهبیرانی ۱۹۴۷ لهپاریس به ئینگلیزی چاپ و بلاوگراوتهوه، لهژیر ناوینشانی "كوردان پروتیسٹوی نیعدامکردنهكان دهكهن" دهنوسیت:

"بهغداد، ۲۳ی حوزهبیران (ئه‌ی پی) ئهمرو ههزاره‌ها كوردی سلیمانی و گوندهكاني دهوربه‌ری خوڤینشاندانیان كرد له‌دژی نیعدامکردنی نۆزده كوردی شوینكه‌وته‌ی مه‌لا مسته‌فا سه‌روکی یاخیبوووه‌كان، هه‌روه‌ها چوار ئه‌فسه‌ریش كه پینستر له‌سوپای عیراقیی هه‌لاتیبون بوئه‌وه‌ی شوین بارزانی بکهن، هه‌فته‌ی رابردوو نیعدام کران"

(Continued on Page 3, Col. 6)

Kurds Protest Executions

BAGDAD, June 23 (A. P.). —

Thousands of Kurds in the city of Suleimaniyah and surrounding villages demonstrated today against the recent execution of nineteen Kurdish followers of the rebel chieftain, Mulla Mustafa Barzani.

Four Kurdish officers who deserted the Irak Army to follow Barzani were also executed last week.

Stassen Is Edged

پنکدادانی سەر سنوور

رۆژنامەی ئەمانیی (LA PRESS LIBRE) کە لەڕۆژی ١ی نیسانی ١٩٤٧دا، چاپ و بلاوکراوتمەوه، بەژێر سەردنیری "پنکدادان لەنزیک سنووری ئێرانی-عێراقیی دا" هەوآلی پنکدادانی لەشکری ئێرانیی لەگەڵ کوردانی عێراقیی و هەندیک رەگەزی ئێرانیی دیکە کە لەگەڵیان کەوتویون ، لەنزیک سنووری عێراقیی-ئێرانیی بلاوکردمەوه . پنکدادانەکە لەنیوان رەزائیە کە ٤٠ کم لەسنووری تورکییەنوه دووره، لەگەڵ شنۆ کە ١٢ کم لەسنووری عێراقییەنوه دووره، روویداوه . ژمارە ی چەکارمکانی بارزانی و خێلی بەهادراییەکانی لەگەڵیان بوو زیاتر لە ٣٠٠٠ نەفس بوون .

بەگوێرە ی هەوالەکە، بارزانیەکان سەرمتا رازییبوون خاکی ئێران جیبهێنن کە لەسآلی پارمە هاتوبونە ئەو، بەلام دواتر گەراونەتمەوه ئەو ناوچەییە کوردستانی ئێران.

سوپای ئێرانیی دواتر بریاریداوه کە پەلامار بدات و ئەوانە بگێریتەوه نیو خاکی عێراق. ژێرآل رەزماری سەرۆکی ستادی ئەرتەش سەردانی بەرە ی شەری کوردستانی کردووه . و گەراوتمەوه تاران. هەر وهه ژێرآل شابهختی بەهۆی ئەو توانا و چالاکییە ی هەیتە ی کراوتمەفسرماندە ی گشتی هیزه چەکارمکانی لە نازەربایجان و کوردستان.

lärz (AEP). — Nachdem während der ersten notwendigen und nütz-

Betrachtung der Lage in der dritten Woche in verlor, ist sie endlich auf gelangt. Ab Montag Diskussion über das Problem zuwenden. das Problem zuerst vom Gesichtspunkt aus prüfen: er Zonen, Reparationen, der Industrie und Er-

möchte, dass man dabei in Gesichtspunkt behan- ge der Form und der provisorischen deutschen kolotow wird darauf be- mit der Diskussion über ng Deutschlands beginn- te sich Staatssekretär nderung widersetzt. Er lass dieses Thema eine t, die von den Sachver- t werden kann.

steht es fest, dass der zunächst die Debatte ftlichen Probleme an- denen die Reparations- en zu lösen sein wird. bleme sind um so heik- alle anderen Fragen ab- achsen wollen dies noch denn für sie handelt es um, Deutschland lebens- Die Zonen, die sie be- viel Geld. Ihre Steuer- nicht, warum sie das erhalten sollen. Die Reich daher genötigt, ein das es Deutschland er- ernährten. Daraus ergibt notwendigkeit, die Wirkung der Zonen zu fo-

wendet ihr alle durch die wirtschaftlichen Stürme fortgerissen werden.» Der Präsident betonte ebenfalls, dass das Gleichgewicht des Budgets notwendig sei und betonte, dass die Massnahmen, die getroffen werden

Gefechte in der Nähe der iranisch-irakischen Grenze

TEHERAN. — Zwischen iranischen Streitkräften und kurdischen, irakischen und iranischen Elementen haben Gefechte in der Nähe der iranisch-irakischen Grenze, zwischen Razaieh, 40 km von der türkischen Grenze, und Ochnovieh, 12 km von der irakischen Grenze, stattgefunden. Die Bestände der Barzani- und Bahadori-Stämme belaufen sich auf über 3.000 Mann.

Der erste Stamm hat sich zuerst damit einverstanden erklärt, das iranische Gebiet zu evakuieren, worin er vergangenes Jahr geflüchtet war. Er kam jedoch auf seine Entscheidung zurück und hat damit begonnen den iranischen Kurdistan zu plündern.

Die Armee beschloss dann zur Offensive überzugehen, um die Stämme nach Irak zurückzuwerfen. General Razmara, Stabschef, der die Front des Kurdistan besichtigt hat, ist nach Teheran zurückgekehrt. General Chabakhti, der wegen seiner grossen Energie bekannt ist, ist soeben zum Oberbefehlshaber der iranischen Streitkräfte in Asserbaidshan und Kurdistan ernannt worden.

Um 16 Uhr verließ lefranche, um sich zu begeben, und da wo er vor dem Gespräch hielt.

Der Ministerpräsident a.: «Die Republik i gime, das Frankreich deranfrichtung um zurückführen kann scheinen die Republikarische Regierung der Unordnung zu wir müssen es fe jenigen, die so etv sagen, haben kein französische Volk sind die Opposition mit das Land an der nationalen Ern ehme. Jeder muss seinem ganzen Will denkt. Das Parlament strengungen im Hi wendige Synthese wirklichen. Jeder r was er denkt, was alles gesagt ist, möglich. Wenn ma ten, in einer Dunkel sich der Gedanke einer Gruppe auf Synthese nicht ve

Die dritte Republik gedauert, weil sie Aufrichtigkeit war geht ohne brutale vor sich. Man hat Republik gegen die stätigt wurde. Mar der Anhänger des ger gesehen und Gegnern des Gene Opportunisten nan geschafft worden dies nur möglich da General Boulanger dank denjenigen, di

WELT

خێلی به هادوری تهسلیمبوون

روژنامهی ئهلمانی (Le Nouveau journal de Strasbourg) که له ڕۆژی ٩ ی نیشانی ١٩٤٧ دا، چاپ و بلاوکر اوتهوه، لهژیرناونیشانی "لهئیران" دا، نووسیویهتی:

"ستادی ئهرتهشی گشتی ئیرانی ههواڵیدا که خێلی به هادوری ئیرانی کوردیی که به بارزانییهوه پهيوهستبوون، تهسلیمبوون".

راپهرين لهكوردستان

روژنامه‌ی فهره‌نسیی (La France libre) که له‌روژی ۱۶ ی ئابی ۱۹۴۵ دا، چاپ و بلاوکر اوتهوه، بلاویکردوتهوه که:

"ده‌بیستین له‌به‌غداوه که مه‌لا مسته‌فا بارزانی، نه‌وه‌ی پیشتر له‌سالی ۱۹۴۳ دا، راپهرینیکی ورووژاندبوو، دیسانه‌وه دووباره دژی ده‌سه‌لاتداری باکووری عیراق راپه‌ریوه‌تهوه".

وه‌زیری ئیعلامی عیراقی رایگه‌یاند، که ریوشوینی توند بو گێرانه‌وه‌ی دۆخه‌که بو باری پیشووی خۆی ده‌گیریته‌بهر.

سوڤيٽ نازادىي هه‌ئسورانى دايه مه‌لامسته‌فا

رؤژنامه‌ى فرهنسىي (La Vigie marocaine) كه له‌رؤژى ۲۱ى ئوقه‌مبه‌رى ۱۹۴۵ء، چاپ و بلاوكراوته‌وه، هاتووه كه:

"مه‌لا مسته‌فا كه سه‌ركرده‌ى كورد كه ياخيبيوونه‌كه ريبه‌رايه‌تبي ده‌كات، له‌لايه‌ن يه‌كيتي سوڤيته‌وه نازادىي ته‌واوى هه‌ئسورانى پي‌دراوه، له‌كاتيكدا ئه‌مانه ريگري له حكومه‌تى ناوه‌نديى ده‌كهن ده‌سه‌لاتى خوى له نازمه‌ربايجان ئه‌نجامدات".

par les autorités sovi

2° Le chef kurde dirigeant la rébellion, **Mulla Mustapha Barzani** a reçu des autorités soviétiques une entière liberté d'action, tandis que celles-ci empêchent le gouvernement central d'exercer son autorité en Azerbaïdjan ;

3° L'URSS a refusé jusqu'à maintenant le droit de passage en zone soviétique d'occupation aux troupes iraniennes régulières ;

4° Les autorités soviétiques exilent les

خیلی بارزانی پاش لهدهستدانی پیگه‌کانیان پاشه‌کشی ده‌کهن

روژنامه‌ی (INFORMATIONS) که له‌روژی ۱۰ ی نیسانی ۱۹۴۷دا، چاپ و بلاوکراوته‌وه، له لایه‌ره ۲ ی خۆیدا، و له‌خانه‌ی کورته‌هه‌والدا نووسیه‌یه‌تی که:

"تاران- خیلی کوردی بارزانی پاش چۆل‌کردنی پیگه‌و سه‌نگه‌ره‌کانی خۆیان به‌شێوه‌یه‌کی بیسه‌ره‌یه‌ر پاشه‌کشه‌ ده‌کهن، بۆمبارانی هه‌یه‌ هه‌واپیه‌کانی ئێران به‌شونینانه‌وه‌ن."

didats independants qui ont recueilli un nombre de voix infime. Le parti démocrate n'a pas participé à ces élections.

TEHERAN. — La tribu Kurde Barzani se replie en désordre après avoir abandonné ses positions. Elle est poursuivie par le bombardement de l'aviation iranienne.

GENEVE. — La Commission d'enquête pour les Balkans a décidé de laisser en Grèce une commission semi-permanente

به‌کاره‌ینانی دهنگۆی هیرشی بارزانییه‌کان بۆ فشار له‌پیناوه‌وتدا

روژنامه‌ی (NEW YORK HERALD TRIBUNE) که له‌روژیه‌یک شه‌مه‌ی ریکه‌وتی ۳۱ ئابی ۱۹۴۷دا، به‌زمانی ئینگلیزی له‌پاریس چاپ و بلاوکراوه‌ته‌وه. له‌ژیر ناو‌نیشانی: "ترسی ئیرانییه‌کان له‌داگیرکاری له‌سنووری روسایه‌وه" هه‌وائیکی راگه‌یه‌اندوه که سه‌رچاوه‌که‌ی (ئه‌سۆشیه‌د پریس)ه، نووسیه‌یه‌تی:

"تاران، ۳۰ی ئوت: ئه‌مه‌رو به‌رپرسه ئیرانی و دپلوماسیه‌یه‌کان وتیان که لیکۆلینه‌وه له‌وه‌دنگۆیه‌ ده‌که‌ن که گوايه ۱۰۰۰۰ پیاوی خێله‌کی کوردی بارزانی که له‌لایه‌ن له‌شکری سوڤیه‌وه پشتگیری ده‌کری، له‌نازه‌ربایجانی سوڤیه‌تی مؤدراون له‌سه‌ر سنووری باکووری روژئاوای ئیران.

هه‌ندیک له‌چاودیران وتویه‌انه که دهنگۆکان بۆ فشارخسته‌ سه‌ر ئه‌ندامانی پارله‌مانی ئیران بلاوکراوه‌ته‌وه، که له‌ ریکه‌وتی نه‌وتی ئیرانی-سوڤیه‌تی ده‌کوڵنه‌وه، که له‌لایه‌ن بالیۆزی رۆسیا و سه‌روک وه‌زیران قه‌وام ئه‌لسه‌لته‌نه‌وه له‌سالی ۱۹۴۶دا، واژوی له‌سه‌ر کراوه.

ئه‌وپه‌ری ره‌شبینی بریتیه له‌روودانی په‌لاماره‌ چاوه‌روانه‌کراوه‌که له‌کاتی شکسته‌ینانی پارله‌مان له‌په‌سه‌ندکردنی ریکه‌وتنه‌نامه‌که.

خێله کوردیه‌یه‌کانی لایه‌نگری حکومه‌ت له‌باکووری روژئاوای ئیران، په‌یامیان به‌ سه‌روکی ستادی گشتی ئیران داوه، که سیخوره‌کانی سوڤیه‌تی و پیاوه‌کانی بارزانی به‌وه‌ دوايه له‌ئیرانداو له‌نیو خێلی جه‌لالیه‌دا چالاکیه‌ون.

نۆینه‌ری تاران له‌لایه‌ن عه‌مه‌رخانی شه‌ریفی سه‌روکی فدراسیۆنی به‌هیزی خێلی شکا‌که‌وه، وتی: شکا‌که‌کان له‌وه‌ داگیرکاریه‌ چاوه‌روانه‌کراوه له‌باکووره‌وه، نیگه‌رانن.

باندیک لهکوردانی عیراق، که لهلایهن مهلامستهفاوه سهکردهیی دهکرین، ئەو بارزانییهی که لهعیراق سزای لهسیداردانی لهسهره، بهو دواویه پاش چهند شهپرێک لهگهڵ هیزهیی تورکیی و عیراقیی و ئیرانییهکانا، ههلاتوون بو یهکیتی سوڤیت.

لهتاران ئەو مهزهندهیه بلاوه که ئەم باندە نزیک به ۱۲۰۰ بو ۲۰۰۰ نەفەرێکن، لهوانهیه بو نانهوهی گرفت و ئازاوهی سنووریی بهکار بهینرین.

دهنگۆکان دهلین که هیزهکانی سوڤیتی بهشیوهیهکی نافهرمی زیاتر له ۳۰ لهشکرن که لهنزیک سنووری ئیران مانۆر دهکن. ههروهها ئەوهی که "پهنا بهری" روسی و ههلاتوو هکان لهسویای سوڤیتی له گوندهکانی باکووری ئیران ده رکهوتوون.

Await
Doctor

ussig

first time in
operation to
aid yesterday,
re I leave we
French col-
It will be
gh, and not
sed consider-
e the French
e to operate
abies' them-

fronting doc-
ument of the
ench hospital
aid, is a lack
Specialized
and portable
essential, but
e.
ussig's Paris
counterparts
t children, as
s die before
hey undergo

Iranians Fear Invasion From Russian Border

By the Associated Press

TEHRAN, Aug. 30.—Iranian and diplomatic officials said today they were investigating rumors that 10,000 Barzani Kurdish tribesmen, backed by the Soviet Army, were massed in Soviet Azerbaijan, on Iran's northwest border.

Some observers said that the rumors were circulated to exert pressure on members of the Iranian Parliament studying the Irano-Soviet oil agreement signed by the Russian Ambassador and Premier Qavam Es Saltaneh in 1946. The more pessimistic predicted actual invasion should Parliament fail to indorse the pact.

Pro-government Kurdish tribes in northwest Iran reported to the Iran Army General Staff that Soviet agents and Barzani tribesmen were active recently inside Iran among the Jalali tribe.

A Tehran representative of Ammar Khan Sherafi, chief of the powerful Shakkak Kurdish federation, said: "The Shakkaks are nervous over possible invasion from the north."

A band of Iraqi Kurds, led by Mulla Mustafa, a Barzani under sentence of death in Iraq, recently escaped into the Soviet Union after running battles with Turkish, Iraqi and Iranian forces.

Speculation prevailed in Tehran that this band, estimated at between 1,200 and 2,000, might be used to foment border trouble, thus giving the Russians an opportunity under the 1921 treaty to enter Iran to maintain frontier security.

The rumors said that the Soviet forces, estimated unofficially at as high as thirty divisions, were maneuvering near the Iran frontier, and that Russian "refugees" and Soviet Army deserters appeared in northern Iranian villages.

C

T.

Available
leading
15 R

Shoemast
Shoemast

BUN

233
PA
Custom

All t

Excellen
EL

PARIS
8 Rue de

P
FR

BAG

374 Rue s

FASHION OP IN PARIS

DRESSMAKERS
NOW SHOWING

ALEX MAGUY, 1bis R. Jean-Goujon.
ALICE THOMAS, 13 Rue Royale.
ANDRELOU, 34 Fbg. St-Honoré.

R. NIN
JEAN B

ویرای بوونی مه‌لامسته‌فا بارزانی هیشتا ئالۆزییه‌ک رووینه‌داوه

روژنامه‌ی (Clartés) فه‌رنسیی که له‌روژی ٤ ی دیسه‌مه‌بری ١٩٤٥ دا، چاپ و بلاوکراوه‌ته‌وه، له‌لایه‌ره‌ی هه‌وته‌میدا بابه‌تییکی درێژی له‌سه‌ر ده‌ستپێکردنی رووداوه‌کانی ئازهربايجانی ئێرانیی نووسیه‌وه چوونتی هه‌لوێستی ئێرانییه‌کان و سوپای یه‌کیتی سوڤیتی له‌و ناوچه‌یه خستۆته‌روو. پاشان کاتیک دینه سه‌ر باسی هه‌وله‌کانی جولانه‌وه‌ی خودموختاریی ئازهربايجانی بو فراوانبوون به‌ره‌و ناوچه‌کانی دیکه‌و به‌ئاراسته‌ی قه‌رزوین، دهنوسیت:

"له‌لایه‌کی دیکه‌وه، ویرای راگه‌یانندی بوونی مه‌لامسته‌فا بارزانی سه‌رکرده‌ی ناسراوی عێراقیی له‌و ناوچه‌یه، به‌لام هیشتا ئالۆزیی و ناجیگیری له‌ نیو خێله کوردییه‌کاندا رووینه‌داوه".

par

Guy CARDAILHAC

autonomistes viennent de décider. Le mouvement prosoviétique semble d'ailleurs gagner tout le long de la Caspienne en direction de Kazvin. En revanche, bien qu'on ait annoncé la présence du fameux chef irakien Mullah Mustapha Barzani, on ne signale jusqu'ici aucune agitation dans les tribus kurdes.

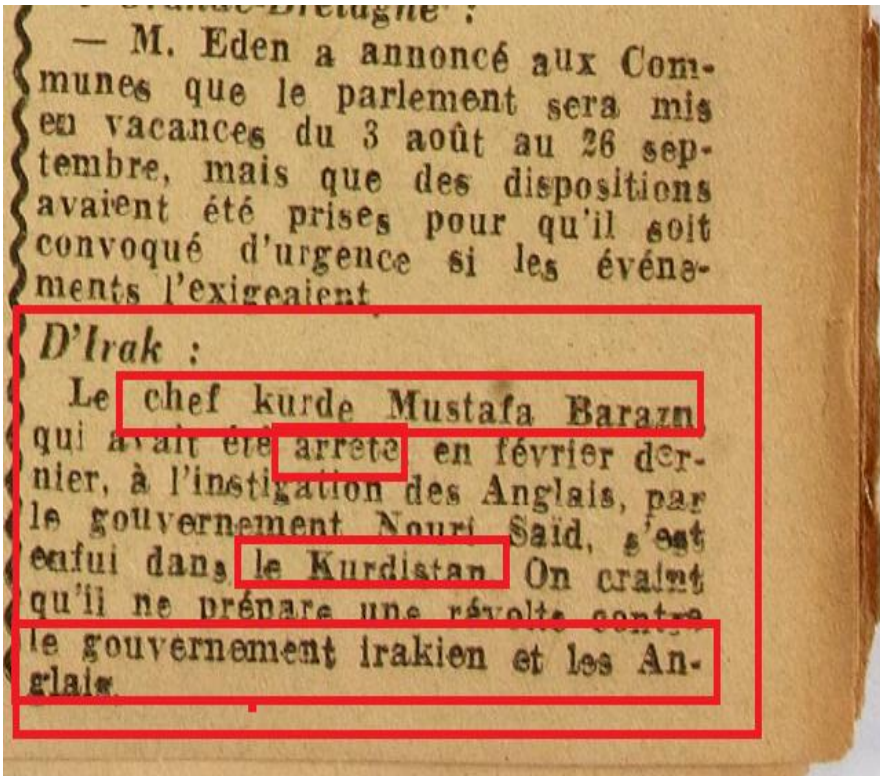
L'aspect local

et l'aspect international

بارزانی هه‌لات بو کوردستان

روژنامه‌ی فهرنسی (Paris-midi) که له‌روژی ۲۲ی جولای ۱۹۴۴دا، چاپ و بلاوکراوتهوه، له‌دواهه‌مین هه‌والی یه‌که‌مین لایه‌ره‌یدا و له‌ژیر ناو‌نیشانی: "له‌عیراقه‌وه" نووسیه‌یه‌تی:

"مه‌لا مسته‌فای سه‌رکرده‌ی کوردیه‌ی، که له‌ فنی‌رایه‌ری پێشوو به‌هاندانی بریتانییه‌کان له‌لایه‌ن حکومه‌تی نوری سه‌عه‌ده‌وه قۆلبه‌ستکرا‌بوو، هه‌لاتووه‌ بو کوردستان. هه‌روه‌ها ترسی نه‌وه هه‌یه که ناوبراو ناماده‌کاریی بو یاخیه‌بوونیه‌کی چه‌کداریی بکات دژی حکومه‌تی عیراقیه‌ی و ئینگلیز".

كهوتنهخوارهوهى فرۆكهيهكى جهنگيى ئينگليزىي لهزىك سلئمانى

رۆژنامهى فهرهئسىيى (L'Œuvre) كه له رۆژى ٢٤ى مارسى ١٩٣١دا، چاپ و بلاوكراوتهوه، له لاپهري سئيهى خويدا لهژيرناونيشانى: "فرۆكهيهكى بۆمبهاويژى ئينگليزىي كئيشاى بهزهويدا" نووسيوهتتى:

" لهندن، ٢٣ى مارس، وهزارهتى هيزى ئاسمانىي رايگهياند كه ئهمرۆ فرۆكهيهكى بۆمبهاويژ لهزىك سلئمانى (ميسوپۆتاميا) تىكشكا. دوو سهرنشينهكهى كه عهريفى فرۆكهوان (وليام ئهنتونى) و ميكانيكى (رۆبهى نيكۆلاس) بوون كوژران.

بهم رووداوهى دوايهوه، قوربانىيهكانى فرۆكهوانى سهربازىي لهسههتاي ئهم سالهوه تا ئىستا بهرزبوونهتهوه بۆ ٢٩ كهس.

بهگهراوهوه بۆ تۆمارى فرۆكهوانه كوژراوهكانى ئينگليز لهئهرشيفى نيشتمانىي برىتانىيدا، دهركهوت كه عهروفى فرۆكهوان وليم ئهنتونى هينرى ژماره سهربازىي(٣٣٥٨٤٧) سهر به پۆلى ژماره (٥٥) فرۆكه بۆمبهاويژهكان بووه.

Un avion de bombardement anglais s'écrase au sol

Londres, 23 mars — Le ministère de l'air annonce qu'un avion de bombardement s'est écrasé aujourd'hui près de Suleimania (Mésopotamie).

Les deux occupants, le pilote sergent William Anthony et le mécanicien Robert Nicholas, ont été tués.

Ce dernier accident porte à 29 le nombre des morts de l'aviation militaire depuis le début de l'année.

Un avion anglais tombe en flammes

Londres, 23 mars. — Un avion

شهری بارزانی و عیراقیه‌کان و تالانکردنی هه‌ندیک گوند له باکووری ئیران

رۆژنامه‌ی (ISTANBUL) که له‌روژی ۷ی ئۆکتۆبهری سالی
۱۹۴۷دا، چاپ و بلاوکراوه‌ته‌وه، له‌ژیر ناویشانی : "کوردانی
بارزانی رووداوی نوی له‌باکووری ئیران ده‌ور و ژینن" نووسیویه‌تی:

"تاران - دوینی سهرچاوه سهربازییه‌کان ئاشکرایان کرد که
رووداوه‌کان له‌سهر سنووری ئیران له‌ئێوان یه‌که‌کان سوپای عیراقیی
و یاخیبووه چه‌کداره‌کانی خێلی بارزان به‌سهرکرده‌یی شیخ محهمهد
خالیدی کوری شیخ ئهمه‌دی برای مه‌لامسته‌فا روویداوه، هه‌وآلی
ئه‌وه هه‌یه که یاخیبووه بارزانیه‌کان چند گوندیکیان له‌ناوچه‌ی
شهره‌که‌دا تالانکردوه".

des dis que les délégations anglaise et
é - américaine ont demandé à réflé -
en chir et à consulter leurs gouverne -
su - ments respectifs.

Les Kurdes de Barzani provoquent de nouveaux incidents au nord de l'Iran

Téhéran. — Des sources mili -
ta - taires ont révélé hier que des inci -
rme dents s'étaient produits près de la
raité frontière irano - turque entre des
on - unités de l'armée irakienne et les
rés - rebelles de la tribu Barzani con -
en - duite par Mohammed Khaled fils
d'Ahmed Barzani, frère de Mulla
nière Mustafa.

On rapporte que les rebelles de
l'en - Barzani ont pillé plusieurs villages
e la dans la région des combats.

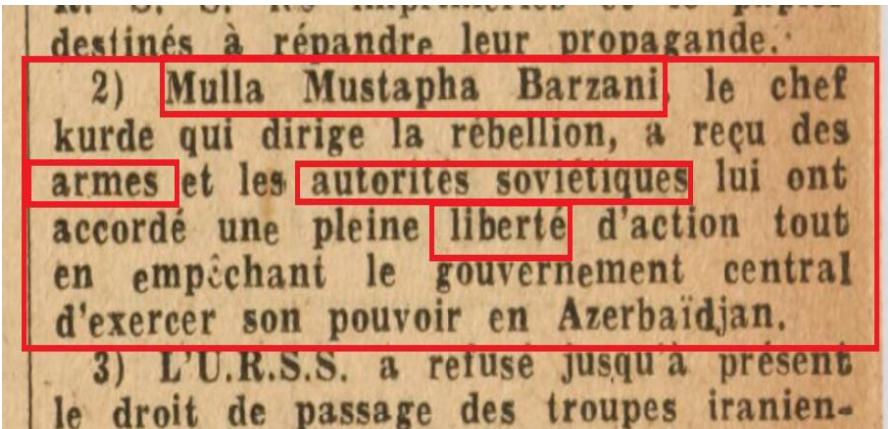
Toujours la légende d'Hitler et d'Eva Braun

UN PILOTE AFFIRME
AVOIR CONDUIT LE

مهلا مستهفا چهکی سوفیتی و هرگرتووه

روژنامه‌ی فهرنسیی (LE FIGARO) که له‌روژی ۲۲ی نوڤه‌مه‌بری ۱۹۴۵دا، چاپ و بلاوکراوته‌وه، له لاپهره‌ی یه‌که‌می خویدا و له‌ژیرناونیشانی: "گرفته‌کان له‌نازهر بایجان. ئیران داوای له واشنگتون کردووه ده‌ستیومردان بکات و نیرده‌یه‌ک بنیریت بو مؤسکو" ده‌نووسیت:

"مهلا مستهفا بارزانی سهرکرده‌ی کوردی جولانه‌وه چه‌کدارییه‌که، چه‌کی وهرگرتووه‌و ده‌سه‌لاتدارانی شوره‌وی نازادی هه‌لسورانی ته‌واویان داوته‌ی له‌ریگه‌ی ریگرتن له‌ده‌سه‌لاتی ناوه‌ندی که ده‌سه‌لاتی خوی له‌نازهر بایجان پیاده بکات."

پیاوه‌کانی قه‌وام سه‌لته‌نه به‌شوین خیلی بارزانییه‌وه‌ن له‌سه‌ر سنووری عیراق

روژنامه‌ی (Alger républicain) که له پاریس به‌زمانی فهره‌نسیبی له‌روژی ۲ی مارس ۱۹۴۷دا، چاپ و بلاوکراوته‌وه، له‌ژیر ناو‌نیشانی: "کولونیا‌لیزمی ئەمریکی" نووسییویتی: که پاوه‌کان قه‌وام له له‌ناوبردنی دیموکراته ئازهر بایجانیه‌کان به‌رده‌وامن و هه‌ر به‌م دوابیه هه‌ستاون به په‌رت‌ه‌وازه‌کردنی خیلی کوردیی بارزانی و له‌ماوه‌ی چه‌ند روژی که‌می پیشوودا له‌سه‌ر سنووره‌کانی عیراق به‌شوینیه‌وه‌ن".

rations soviétiques sont ainsi vérifiées...

Colonisation américaine

Les hommes d' Ghavam, poursuivant l'extermination des démocrates azerbaïdjanais, viennent de disperser les derniers éléments de la tribu kurde « Barzani », qu'ils traquaient depuis quelques jours à la frontière d'Irak.

Qu'y faisaient-ils ?

سلیمانی له پروژە ی رینگای ناسنین کۆمهله ی پهره پیدانی عوسمانی-ئه مریکی

رۆژنامه ی (The New York herald) که له پاریس له رۆژی ۲۹ ی نیسانی ۱۹۲۳، چاپ و بلاوکرا و تهوه، دهقی چهند ریکهوتنیکی بلاوکردۆتهوه که بایه خ و گرنگی به ره ژه وهندییه ئابوورییهکانی ئه مریکی له ئاسیای بچوو کدا بهرجهسته دهکات، یهکیک لهو ریکهوتنانه، ریکهوتننامهیهکی بهراییه که له لایهن فهیزی بهگی وهزیری کاری گشتیی عوسمانی و ههروهها میسته که نه دی و میسته چیسته، بهناوی کۆمهله ی پهره پیدانی عوسمانی-ئه مریکی بهگۆیره ی یاسای ویلایهتی دیلاوه ره زامهندی له باره وه کراوه، ریکهوتنه کهش سهبارمهت به ئاماده کردنی پلان و نهخشه ی هئێکی ئاسنینه که له سیواسه وه دهستپیدهکات و بهخارپوت و ئه رگه نا و دیار به کوه بدلیسا تیده په ریت و بۆئه وه ی لهقان بوه ستیت. له باشووریشه وه بیت یان له باکووره وه به دهوری ده ریچه که دا بسوریت له نزیک خارپوته وه به ره و دۆل له جیره هومه وه بۆ یومور ته لیک. له خالی که وه که هه لده بزێردریت له خالی یه کهم بۆ ئه وه له سلیمان کۆتایی بیت به کهرکوک و موسلدا تیه ریت. پلانه که ده بیت له لایهن وه زاره تی کاری گشتیه وه ئه ری بکریت...

le.
obtained
agreement
noble, not
provided
the three
Turkish
aced itself
hands of
to whom
operating
ts—all for
ber, which
e French
before the
the whole
ad already
war and
£T300.000
hostilities.
ey, Minis-
ngora Gov-
also shows
ow, repre-
onstruction
rly as 1909
ilroad and
of paying
y Admiral
ained the
commence
ot ratified
er political
ort.
of which
NEW YORK
ly Mr. A.
acting as
pment So-
f attorney
to Angora
umed. My
study the

of Feyzi Bey's report, however, shows that he is thinking not only of economic superiority, but is also foreshadowing American assistance in future wars: "In the event of the building of these lines, which have received the approval of the General Staff—thus becoming an essential part of Turkey's future strategic system—our country will increase in riches and will be in a position to oppose no matter what aggression from the exterior."

Preliminary Convention.

The text of the preliminary convention, in which Feyzi Bey, Commissioner of Public Works, and Messrs. Kennedy and Chester, in the name of the Ottoman American Development Society, constituted under the laws of the State of Delaware, come to an agreement, is in substance as follows:—

Subject to the ratification of this convention by law, the Ottoman American Development Society accepts the following at its own risk and peril:—

To prepare plans and maps for the construction of railroad lines: Commencing at Sivas and passing through Kharput, Arghana, Diabekir and Bitlis in order to terminate at Van, rounding the lake by either the north or the south; vicinity of Kharput by following the valley from Jerhun to Yumurtalik; from a point to be chosen on the first line in order to terminate at Suleimania, passing through Kerkut and Mosul. The plans are to be approved by the Commissioner of Public Works.

The National Assembly accords a delay of two years for the ratification of this convention. The Ottoman American Development Society has the right to declare at the end of two years whether it will undertake the construction and exploitation of the railroads and the exploitation of the mines in a zone of twenty kilometres on each side of the lines.

Annulment Clause.

Mme.
A.
Thea
with e
dal, th
from a
parceri
manag
actress
Renaiss
parceri
Jacque
memb
two w
ago, I
Darty
with M
sion e
slaps
Mlle.
The
yester
to bri
the tw
his w
Mme.
mant
tunity
istic
Mlle.
Cleme
repres
ings.
The
M. G
Bastia
writer.
lais-R
Gir di
did to

سلیمانی له کتیبه که ی دکتۆر لويس دا

کتیبی: "پوختهی ماده پزیشکیه کان" که له لایهن دکتۆر لانشون لويس (۱۸۵۸-۱۹۱۵) هوه به زمانی فهرنسی نووسراوه و بهرگی دووه می له سالی ۱۹۲۸ دا، له پاریس چاپ و بلاو کراوه تهوه، له لاپه ره ۱۵ دا و له باب ته کییدا که سه بارمت به مادهی که تیره یان بنیشته کاله به دوا دا چونیک دهکات له ووی پیکهاته شوینی میژوویی ژیانی ئه واره ی که ئه و مادهی لی دهرده هینریت، دکتۆر لويس ده لیت که ئاسیای بچووک، کوردستان و ئهرمینیا ناوهندی سه ره کیی بهر هه مهینانی ئه و بهر هه مهیه .

نووسهر ئاماژه به وه دهکات که داری ئه و بهر هه مه حزی به شوینه بهرزه کانه و هه ندیک جار له بهر زایی ۳۰۰۰ مهتر دهر ویت، ئه و بهر هه مه له کونه وه بو خه لکی ئه وروپا شتیکی ناسراو بووه له سه رده می سیوفراستۆس دا له دورگه کانی کریت و بلوونیزو ناوچه ی میدیا (که ده که ویت به اشووری دهریای قهزوین) کوکراوه ته وه پزیشکه کۆنه کانی یۆنانی و عه ره به کان جهختیان لی کردۆته وه له ریگه ی ئیتالیا شه وه گه بیشتۆته ئه وروپا و چه ند که سیک له باره یه و قسه یان کردوه .

پاشان نووسهر دوا ی ئه وه ی چۆنیتی دهرهینانی ئه و مادهیه له داره که ی باسه دکات و چۆن له وهرزی گهرمادا که لینییک ده کریته سه ر قه دو په له کانی و به هیواشی ئه و مادهیه ی لی دهر ده چیت و ئه وه ی سه ره تای رهنگی سپیه و دواتر ئه وه ی دیکه ی که له سه رماو شیندا ریدا ده بییت رهنگی زه رده .

نووسهر باسی که تیره ی سه مهینا له ئاسیای بچووک دهکات له نزیک قه یسه ریبه له تورکیا، ههروه ها له ئه سفه هانه وه که له اشووری ئیران و کهندا وه وه دهریته بۆمبای. ههروه ها له به غدا شه وه. ئه و شوینه شی که سه ره چاوه ی ئه و مادهیه یه که ده گاته به غدا بریته له سلیمانی که پایته ختی هه ریمه که به هه مان ناوی کوردستان ..

BIBLIOTHÈQUE
DE L'ÉTUDIANT EN PHARMACIE

PRÉCIS
DE
MATIÈRE MÉDICALE
TOME II

par les Professeurs
L. Planchon & Ph. Bretin

TROISIÈME ÉDITION
ENTIÈREMENT REFONDUE ET MISE A JOUR
469 FIGURES

ÉDITIONS MÉDICALES NORBERT MALOINE
27, RUE DE L'ÉCOLE-DE-MÉDECINE, 27
PARIS -- 1928

La solidification a lieu en trois jours, si le temps est sec et chaud. On récolte et on renouvelle les incisions. On ramasse à la main et la drogue est concentrée sur quelques points d'où elle vient en Europe ; la GOMME de SMYRNE est récoltée en Asie Mineure, la meilleure proviendrait des environs de Césarée ; la GOMME DE PERSE ou DE SYRIE (1) provient surtout des districts au sud d'Ispahan, elle arrive en Europe par Bombay où elle a été envoyée par les ports du golfe Persique. Bagdad est un centre important, surtout alimenté par Suleimanaya, capitale du district du même nom, dans le Kurdistan.

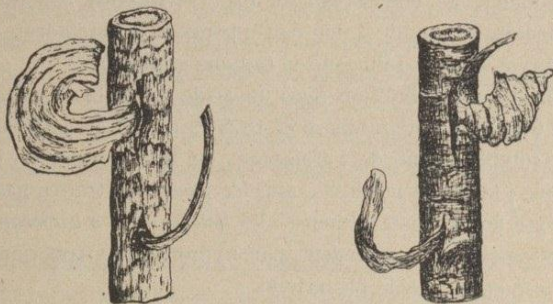

FIG. 261. — Gomme adragante sur la branche.

Description. — La Gomme adragante se présente sous forme de fragments plats et larges, ou filiformes, blancs ou jaunâtres, opaques ou à peine translucides, non friables, durs et résistants, à peu près insipides et tout à fait inodores (parfois légèrement amers, mais un lavage à l'alcool chaud suffit pour faire disparaître cette saveur).

A 100°, elle perd 15 p. 100 d'eau ; incinérée, elle laisse 3 à 4 p. 100 de cendres (carbonate de chaux, phosphates, etc.).

Gonflée par l'eau, elle montre au microscope des cellules à parois épaissies, déformées, mais encore visibles, donnant les réactions de la cellulose et contenant à l'intérieur quelques grains d'amidon

(1) Nom très inexact, car c'est la G. adragante dite de Smyrne qui vient de Syrie.

هیرش بۆ سەر سەربازخانەى سەردەشت و بانە

رۆژنامەى (L'Aurore) که لەروژی ۲۱ى مارتى ۱۹۴۶دا، چاپ و بلاوکراوەتەوه، لەژێر ناوئیشانى: "کوردانى کۆچەر هێرشەدەکەنە سەر سەربازخانەکان" نووسىویەتى:

"دوینى سەرۆكى ستادى سوپای ئىرانى ئاشکرای کردووه که سەربازخانەکانى سەردەشت و بانە که کەوتوونەتە باکوورى کوردستانەوهو نزیک بە ۱۰۰ کىلۆمەتر لەباشوورى دەریاچەى وانەهەن و لەگەڵ ئەوهى سەقز که لەنیوان سنورى نازەربایجان و کوردستانە، ماوهى هەفتەیهکە بەرگرى دەکات لەدژی هیرشى کوردانى کۆچەر.

هیرش بەرەکان که نزیک بە سى هەزارىکن، ئەندامانى خێلگەلیکن که لەهەمان کاتدا لەعێراق و ئىرانەوه هاتوون".

mardi soir de Moscou, serait porteur
d'un message de Staline.

Les nomades kurdes attaquent trois garnisons

L'état-major iranien a révélé hier
que les garnisons de Sardasht et de
Benah, situées dans le Kurdistan sep-
tentrional, à une centaine de kilomè-
tres au sud du lac Ourmaï, ainsi que
celle de Saqqiz, au voisinage de la
frontière entre l'Azerbaïdjan et le
Kurdistan, résistent depuis une se-
maine à des attaques de nomades
kurdes.

Les assaillants, qui sont environ
trois mille, comprennent des membres
de tribus kurdes venant à la fois
d'Irak et d'Iran.

lets se
milliar
ne, la
émis p
Ainsi
s'élève
liards
février

Un a
en fa

M. I
gouver
soir u
faisant
França
Dans
che 24

سنه لهژیر هه‌ره‌شه‌ی کورداندايه

روژنامه‌ی (International herald tribune) که له‌روژی ۲۸ مارسی ۱۹۴۶دا، چاپ و بلاوکراوته‌وه، له‌لایه‌ره‌ی یه‌که‌میدا و له‌ژیر ناو‌نیشانی: "نیران نکۆلیی له‌ری‌که‌هوتنه‌که ده‌کات" باسی له‌رووداومکانی نیران کردووو په‌یوه‌ندیی و نا‌کۆکیه‌کانی له‌گه‌ل روسیای سوڤیتییدا خستۆته‌به‌ر باس. به‌وه‌ی وت‌ه‌بیژی حکومه‌تی نیران ئه‌وه‌ی ره‌تکردۆته‌وه که ریکه‌هوتتی له‌گه‌ل روسیادا کردبیت له‌تاران یاخود له‌هه‌ر جییه‌کی دیکه. هه‌روه‌ها وتویه‌تی که پاشه‌کشه‌ی سوپای روسیا بو پیداکریی قه‌وام ئه‌لسه‌ئنه‌نه ده‌گه‌ریته‌وه له‌سه‌ر ئه‌و خاله له‌مۆسکۆو هه‌روه‌ها له‌گه‌ل سه‌فیری سوڤیتیی له‌تاران.

پاشان هه‌واله‌که ده‌لێت: هه‌مانکات به‌و زوانه ئه‌فسه‌ریکی نیرانیی له‌ کوردستانی نیرانه‌وه گه‌راوته‌وه و تویه‌تی که هیزه کوردبیه‌کان خه‌ریکن هێرشبکه‌نه سه‌ر سنه، که له‌ویدا بنکه‌ی سه‌ره‌کیی له‌شکری نیرانیی بوونی هه‌یه. هه‌روه‌ها ئه‌و جه‌ختی له‌گرتتی شارۆکه‌ی سه‌رده‌شت له‌لایه‌ن کوردانه‌وه کردۆته‌وه. ئه‌و وتی که ئیستا ئه‌و شارۆکه‌یه ناوه‌ندی سه‌ره‌کیی پێشه‌رویی کوردانه. هه‌روه‌ها هه‌والیدا که له‌شکری سنه داوای پیاپێشتیی کردووو ئه‌وان هه‌والیانداوه خه‌ریکه په‌لامار بدرین.

dropped from the Security Council agenda.

Prince Firouz said in a statement that he wished "strongly to deny" the Russian announcement that the evacuation was based on an agreement with Iran. He said that Premier Qavam Es Saltaneh of Iran had ordered Radio Tehran to broadcast an announcement to this effect.

Tehran Denies Agreement

The government spokesman denied that any agreement had been reached "either in Tehran or elsewhere." He said that the Russian decision to withdraw its troops was entirely due to Premier Qavam's "insistence" on this point in his talks in Moscow and with the Soviet diplomatic representatives in Tehran.

British and American Embassies here were still seeking to discover whether such an agreement, referred to constantly by Moscow radio in broadcasts regarding the Iranian situation, had been signed.

Meanwhile, an Iranian officer, newly returned from Iranian Kurdistan, said that Kurdish forces were attacking Senandaj, where an Iranian Army division is stationed. He also confirmed the capture of Sardasht by the Kurds. He said in this town was now the advanced Kurdish headquarters. He also reported that the Senandaj division had requested reinforcements, reporting they were about to be overrun.

Reds Still Withdrawing

A member of the Iranian General Staff said that Red Army forces, which had begun to evacuate Karaj on Sunday, are continuing to move to the north, and that there are signs of a general evacuation from Kazvin, headquarters for the Red Army.

Travelers from the Kazvin area reported that Soviet troops are packing to move and American observers said they saw truckloads of troops and armor moving northward.

British Envoy Confident

TEHRAN, March 27 (A.P.).—British Chargé d'Affaires Farquhar said here today that, after discuss-

سەردەشت و ورووژان لە ئێران

روژنامەى (La Croix du Nord) كەلەرۆژى ۲۲ى ئوتى ۱۹۲۶دا، چاپ و بلاوكراوهتەوه، لەژێر ئەو ناونیشانى "ورووژان لە فارس" لەیهكەمین لاپەرەى خۆیدا، باسى لەرووداوهكانى ئێران كردوو دەلێت كە شاهەنشای نوێ رەزاخان هێزى رەوانە كردووە بۆ دەستەبەسەرداگرتنى شارى خوى كە كەوتۆتە دەستى ياخییەكان. "ئێمە دەزانین كە سالار ئەلدەولەى مامى شای لاىراو، دەیهوێت دەستى بەسەرتەختى فارسیدا بگرێت، لەم هەولەشیدا لەلایەن خێلىكى بەهێزى كۆچەرییەوه پالېشتى دەكرێت.

بەگوێرەى هەوالێك كە لەتارانەوه گەپشتوو، سالار ئەلدەولە سەردەشتى لەكوردستانى ئێراندا گرتوووه دەوترى كە هێزمەكانى حكومەت ئەم ناوچەییان بەجیهێشتوو.

le maréchal Tchang-Tso-Lin a fait fusiller douze banquiers qui avaient spéculé sur la devise mandchourienne. Parmi eux se trouvaient sept millionnaires.

L'agitation en Perse

On mande d'Allahabad qu'une révolte persane menacerait le terminus du chemin de fer anglais à Dudzap (Inde anglaise). Le gouvernement de l'Inde a envoyé quatre avions sur les lieux. Il prend également des mesures complémentaires pour la sécurité des sujets anglais.

Le nouveau shah de Perse, **Riza-Khan**, envoie des troupes pour s'emparer de la ville de **Konach** tombée aux mains des rebelles.

On sait que le prince **Salar-Ed-Douleh**, oncle du shah détrôné, cherche à s'emparer du trône de Perse; il serait appuyé dans ses tentatives par une puissante tribu nomade.

D'après des nouvelles parvenues à Téhéran, il se serait emparé de **Sardasht** dans le **Kurdistan persan**, et des troupes gouvernementales seraient également parties pour cette région.

LES ÉVÉNEMENTS DU MEXIQUE

Des arrestations

l'Assistance.

Et voici l

A Brandés
titultrice et

A Marzan
trice et o él

Aux Rou
institutrice

Etc., etc.,

Faut-il re
à doubler,

communal
été compte

Est-il né
France, 5,

connaissiez

Inutile c
menter.

Messieur
la paille -

mette - à

buable, re

a là une p
et elles so

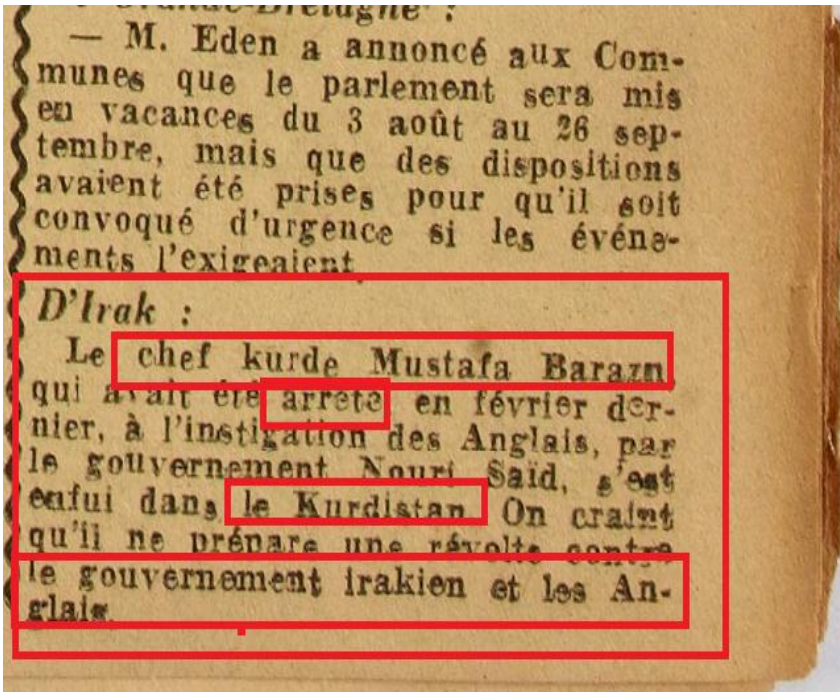
-

Les chas
doux van

بارزانی هه‌لات بو کوردستان

روژنامه‌ی فهرنسی (Paris-midi) که له‌روژی ۲۲ی جولای ۱۹۴۴دا، چاپ و بلاوکراوتهوه، له‌دواهمین هه‌والی یه‌که‌مین لایه‌ره‌یدا و له‌ژیر ناو‌نیشانی: "له‌عیراقه‌وه" نووسویه‌تی:

"مه‌لا مسته‌فای سه‌رکرده‌ی کوردیی، که له‌ فیبرایه‌ری پینشو به‌هاندانی بریتانییه‌کان له‌لایهن حکومه‌تی نوری سه‌عه‌ده‌وه قۆلبه‌ستکرا‌بوو، هه‌لاتووه بو کوردستان. هه‌روه‌ها ترسی نه‌وه هه‌یه که ناوبراو ناماده‌کاریی بو یاخیبوونیکي چه‌کداریی بکات دژی حکومه‌تی عیراقیی و ئینگلیز".

دارستانه‌که‌ی سهردهشت

له‌لایره ۹۶-۹۷ی ژماره‌ی ۲ بهرگی یه‌که‌می بلاو‌کراوه‌ی " COMMERCE REPORTS / راپورته‌ی بازارگانیه‌کان" که به‌شی بازارگانی دهره‌وه‌ی ولاته‌ی یه‌ک‌گرتوو‌مه‌کانی ئه‌م‌ریکا له‌مانگی جولای سالی ۱۹۲۸دا، چاپ و بلاوی کردوته‌وه، گونسولی ئه‌م‌ریکی له‌ته‌بریز (ئوگستین ولیهم فیترین بابه‌تیک‌ی سهرنجراکیشی سه‌بارت به دارستانه‌که‌ی سهردهشتی رۆژه‌لاتی کوردستان بلاو‌کردوته‌وه نووسویه‌تی :

" ته‌نیا دارستانیک که خاوه‌ن ئه‌نجامیک‌ی بازارگانی هه‌نوکه‌یی بی که به‌های بنه‌رتی خوی ده‌داته دارستانه‌که که له‌ئازمه‌ربایجانیه‌ی فارسییه بریتیه له دارستانه‌که‌ی سهردهشت له‌باشووری ورمی. ئه‌وه‌ی که تاوه‌کو ئیستا له‌لایهن دانیش‌توانه لۆکالییه‌که‌یه‌وه نه‌بیت به‌کارنه‌هینراوه. ئه‌م به‌کاره‌ینانه‌ش به‌فیرۆدانی تیدا بووه.

له‌ماوه‌ی هاوینی رابردوو (سالی ۱۹۲۷) ئه‌میر له‌شکر (فه‌رمانده‌ی سه‌ربازی) ئازمه‌ربایجان وتی که لیره به‌دواوه دارستانه‌کان وه‌ک پیوست دارستانه‌کان بایه‌خ و گرنگی پیده‌دریت. هه‌تاوه‌کو ئیستا دانیش‌توانه لۆکالییه‌که به‌بی کونترۆل‌کردن به‌کارینه‌یناوه. ته‌نانه‌ت له‌نزیک گونده‌کانیش به‌شپوهیه‌کی کرداری ویرانه‌کراوه. ئیستا که چند ریسایه‌کی جدی دهرچووه که گونده‌کانی له‌برینه‌وه به‌کاره‌ینانی دهره‌وشکه‌کان یان ته‌رکه‌کان بۆ سوتنه‌مهنی سنوردارکردوه، ده‌یه‌کی گه‌لاو لقی دهره‌په‌رده‌رکه‌کان و چله‌پۆیه‌ی دهره‌ نوویه‌کان بۆ ئالف و به‌شیکیش له‌ته‌خته بۆ بنیاتنان له‌لایهن ده‌سه‌لاتدارانه‌وه بۆ هه‌ندیک حاله‌تی دیارییکراو ریپیدراوه. ئه‌م جیاوگانه ته‌نیا به‌سه‌ر ئه‌و دارستانانه‌دا جیه‌جیده‌کری که ۱۴ فرسه‌خ (نزیکه‌ی ۹ میل) دوورن له‌گونده‌کانه‌وه. نابیت به‌هیچ هۆکاریک و له‌هیچ شوپنیک دار بریردریت به‌بی بوونی مۆله‌تیک‌ی تابه‌ت. هه‌روه‌ها ده‌بیت باج و قازانج له‌سه‌ر به‌رهمه‌کانی بدریته‌ حکومه‌ت، به‌و پنییه‌ی که خاوه‌نی

دارستانه‌که‌یه. سزا به‌سەر : ناگرکردنه‌وه له‌دارستانه‌که‌وه هه‌لپاچینی دارو نیست‌غلال‌کر‌لادنی ریپینه‌در‌او ده‌سه‌پینریت.

چێوه‌و فره‌جۆریی داره‌کان

چێوه‌ی دارستانه‌که‌ی سه‌رده‌شت به ۳۰۰ میل دیاریبیکراوه، که نزیکه‌ی ۲۵ له‌سه‌دی داری پیگه‌شتوووه و ۶۰ له‌سه‌دیشی داری تازه‌هه‌لچوون. ۱۵ له‌سه‌دیش داری بر‌در‌اون. پیره‌داره‌کانی دارستانه‌که‌ به‌شێوه‌یه‌کی بنه‌ره‌تیی داربه‌روون و به‌نزیکه‌ی دار مه‌زنده ده‌کریت که ده‌شیت بر‌دریت بۆ رایه‌له‌ی ریگه‌ی ئاسنی.

نیوه‌ی داربه‌رووه‌کان به پیره‌دارو تازه‌هه‌لچووویه‌وه به‌روو به‌ره‌مدینن، که به‌هاری سه‌ره‌کی خۆی به‌دارستانه‌که‌ ده‌به‌خشیت له‌سایه‌ی دۆخه‌که‌ی نیستاداو هه‌روه‌ها داهاتی سه‌ره‌کیش ده‌به‌خشیت به کوردانی دانیشتوانی ره‌سه‌نی ناوچه‌که. دوو جۆر داربه‌روو هه‌ن که مازوو به‌ره‌مدینن، یه‌کیکیان مازوو‌ه‌که‌ی له‌وی دیکه‌یان گه‌وره‌تره، داربه‌روویه‌کی دیکه "یله‌وف"ه، به‌رووی گه‌وره‌تر ده‌گری که کلاوه‌که‌ی بۆ خۆشه‌کردنی پیسته به‌کارده‌هینریت. "گیافوش" به‌روویه‌ک ده‌دات که بۆخواردن ده‌شیت و داره‌که‌شی بۆ دروستکردنی که‌لوپه‌لی بنه‌ره‌تی ناوما‌ل به‌کارده‌هینریت. هه‌موو جۆره‌کانی داربه‌روو بۆ رایه‌له به‌کارده‌هینریت، "ساگاز" جۆریکه له‌داره‌به‌ن که بنیشتی کوردیی لی به‌ره‌م دیت و مازووویه‌کی قوچه‌کیش هه‌یه که تۆوه‌که‌ی ده‌خوریت. "بناب" و "تاوک" هاوشێوه‌ی گوێزی ئه‌مریکیه. داره‌کانیشیان به‌هیزو شیای چه‌مانه‌وه‌ن و بۆ ده‌سکی ئامرازه‌کان و کورسییه‌ ته‌خته‌ چه‌ماوه‌کان به‌کارده‌هینرین.

داری "بۆخ" هه‌لوژه‌ی کێویی به‌ره‌مدینیت که لادیه‌کان وشکی ده‌که‌نه‌وه‌و ده‌یخۆن. "چه‌قاله" بادامی تاله‌ که بۆ دروستکردنی ده‌رمان به‌کارده‌هینریت. له‌که‌انی داری "به‌لألوک" بۆ دروستکردنی قه‌لیان/ نیرگه‌له‌ی فارسیی به‌کارده‌هینریت. "تیرقی" گیلاسی سوور ده‌دات و

وهك رهوانكمر بهكاردههينرئيت. داري قهيسي كئويي، بايهم، قوخ دهردرين و بو سوتاندن يان بو دروستكردني خهلوز بهكاردههينرين.

لهدارودهونهكاني ديكه ي دارستانهكه، "گاقان" كه سي جور بنئشتهكالي لي بهرهم دههينرئيت، نهوي لهپئيشوودا بهرهمي بنههتي همناردهكراوي نازهربايجان بووه. پروا وايه كه نهم بهرهمه دهتوانرئيت لهسايه ي بايهخ و چاوديري گونجاودا بهشيويهكي گوره زيدهبكرئيت. دارودهونهكاني يكه بهرهمي نهوتو دهن كه لهروي لوكالبيهوه بهكاردههينرئيت يان بو سوتهمهنيي .

بهرهمي سالانه

هيج ژمارهيك بو بهرهمي سالانه ي دارستانهكه نييه، پئيش دوو سال، حكومهته ههرئيميهكه گرئيهستي لهگهل چند كهسيكدا لهزريك دارستانهكه كردووه كه ۱۶۰۰۰ تهختهبنه بو ريگا ئاسنينهكه ي تهبريز- جولفا داين بكن، بهلام تهنيا ۲۰۰۰ تهختهبنه ي باش و پهسهنكراو رادهست كرا. هزار دانه ي ديكه لهلاين سەرۆك گوندي موسولهوه پئيشياركرا، بهلام رهتكرايهوه، چونكه نهو رهتكردهوه كه كرياناي هئيله ئاسنينهكه لهو ههلبزيرن و بهدلي خويان دياريبكن.

دارستانهوانئيك لهلاين بهريوهبهرايهتي ريگاي ئاسنين نيردرا بو سهردهشت، مهزهندهيكرد كه دارستانهكه دروست وهبهرهينراوه. دارستانهكه دهتوانئيت سالانه ۲۰۰۰۰ تهختهبنه پئيشكش بكات. چ تومارئيك بو بهرهمهكاني ديكه دهست ناكهويت. بهلام نهم مهزهندهكردنه ي خوارهوي قازانجي حكومت لهدارستانهكه، لهسر بنه ماي ۵۰ لهسهد ي باج لهسر بهروو و مازوو، ههروهها ۲۵ لهسهد لهسر بنئشتهكاله، دهشت ههنديك ديد سهبارت به نهگهركان بهدهستهوه بدات. بههاكان به قران دهرين، بههاي قرانئيك نزيكه ي ۱۰ سهنتيكه.

رايهله ي هئيلي شهمندهفهر: ۱۸۰۰۰۰ قران.

ئاوريشم: ۳۲۲۰۰۰ قران.

بنیشتہ کال: ۱۶۰۰۰ قران.
خەلۆز: ۶۵۰۰۰ قران.
بنیشتی جوین: ۱۲۰۰ قران.
دۆشاو: ۱۲۰۰ قران.
سوتەمەنی: ۵۰۰۰۰ قران.
قامیشی حەسیر: ۲۰۰۰ قران.

لەر استییدا، سالانە تەنیا ۷۵۰۰۰ قران کۆکراو تەوہ، ئەو ژمارانە ی
پیشوو مەزەندە ی ئەوہ دەکەن کە ئەگەر باجی یاسایی لەسەر هەموو
ئەو بەر هەمانە کۆبکرایەتەوہ چەندە وەر دەگیرا.

بەهای سەرمایە ی ئەو داربەر ووانە ی دراستانەکە بە ۰,۴۰ دۆلار بۆ
هەر داریکی تازە هەلچوو و هەروەها ۱۰ دۆلاریش بۆ پیرەدارەکان
دەخەملینریت.

گواستنەوہ ی تەختە

گواستنەوہ ی تەختە لە سەردەشتەوہ بەشیوہیەکی سادە یە، دەخرینە نیو
رووبارەکی سابلاغەوہ کە ۱۰ میل لەدارستانەکە نزیکدەبیتەوہ، لەو
کاتە ی کە لەبەهاردا بەفرەکان دەتوینەوہ. لەویوہ بۆ حەیدەر ئاباد لەسەر
دەریاچە ی ورمی، کە لەویدا دەریچە یەکی لەبان ئاوہ لێیە. کەنارەکانی
رووبارەکە چەسپاون و ئاسانکاری ی تەواو بۆ گەنجینەکردن دەکریت
لەوہ ی کەشتیوانیدا. دارەکان لەحەیدەر ئابادەوہ بەدەریاچە ی ورمیدا بۆ
شەرفخانە دەکوژارزیتەوہ، کە لەوئ لەگەل لقیکی هێلی شەمەندەفەری
تەبریز-جولفا یەکدەگریتەوہ. ماوہ ی شەمەندەفەرەکە بۆ تەبریز ۳۰
میلمو ۵۰ ملیش بۆ جولفا لەسەر سنووری روسیا. دووری دەریاچەکە
لەحەیدەر ئابادەوہ بۆ شەرفخانە ۲۰ میلە.

هئیلی ئاسنیی تەبریز-جولفا خاوەنی ۱۴ کەشتی بارهەلگرە، ۸ یان ئاسنەو ۷ یشیان بەلەمی ماتۆرییە. روبراری تانفانیش بۆ گواستنەوی تەختەکان بەکار دەهینریت هەندیک شوینی دارستانەکەو بۆ دەریاچەکە، بەلام وەک روبراکەمی سابلاغ بەخزمەت نییە.

باری مازوو و بنیشتەکال بەگشتیی لەریگای کاروانی گویدریژو هێستەرەو ئەنجام دەدریت، لەریگەمی عیراقەو بۆ موسل، لەویشەو دەتوانریت بەرورباری دیجەدا بەرەو بەغدا، یان بۆ تەبریز لەریگەمی سابلاغەو بێردریت. داری سوتاندن لەریگەمی دەریاچەکەو یان بە شەمەندەفەر دەهینریت بۆ تەبریز.

ئەمیر لەشکر هەوایدووە کە روبرایکی پیکهیناووە کە پرژیتە نیو عیراقەو بۆ هاتوچۆی کەشتی بچووک دەستدات، لەریگەمی دروستکردنی بەنداو و بەلمەگۆیزەو. هەرەها روبراکەکان پردی لەسەر دروستکراوە کە هاتوچۆی کاروانەکانی بۆ موسل و تەبریز ئاسان کردووە.

نرخى بەرھەمەکان

گرنگیی یەکەمین هەفتەمی نۆفەمبەری سالی ۱۹۲۷، سەبارەت بە بەرھەمی سەرەکی دارستانەکە ئیف. ئۆ. بی. حەیدەرئاباد وەک لای خوارەویە: تەختەبەنە، دانەمی بە ۷,۵۰ قران، خەروراری داری سوتاندن بە (۶۵۰ باوەند) ۱۸ قران، خەرچی گواستنەو لە حەیدەرئابادەو بۆ تەبریز بەدەریاچەکەو شەمەندەفەر نزیکەمی ۱۰ قرانە بۆ هەر خەروراریک، بەکاروان لەسابلاغەو شتییک زیاترە.

32da
1

UNITED STATES DEPARTMENT OF COMMERCE

COMMERCE REPORTS

A WEEKLY SURVEY OF FOREIGN TRADE

Published by the Bureau of Foreign and Domestic Commerce

REPORTS FROM AMERICAN
REPRESENTATIVES OF THE
IN FOREIGN

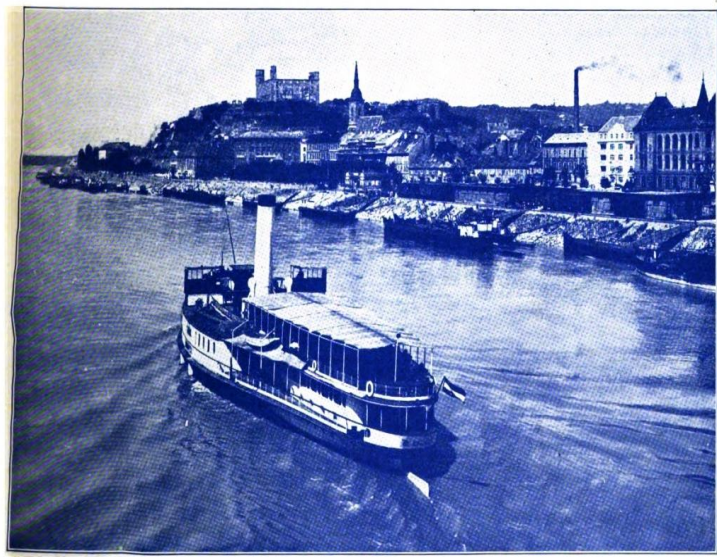

CONSULAR OFFICERS AND
DEPARTMENT OF COMMERCE
COUNTRIES

JANUARY 9

1928

NUMBER 2

THE DANUBE AT BRATISLAVIA, CZECHOSLOVAKIA

engine type (semi-Diesel and Diesel) is the increasing spread of rural electrification.

There are 16,436 steam engines in use, having a total horsepower of 218,828. Many of the farms over 200 hectares in area have steam power plants installed, and 187,000 horsepower of the total for steam engines is used on these large farms. Windmills are not very important, amounting to 6,743, with a total horsepower of 53,944. Water wheels are not employed much more than windmills, the number of these listed being 9,896 with horsepower amounting to 79,168. In this class of water-driven machinery was enumerated 3,175 water turbines, with aggregate horsepower of 26,485.

Automotive Equipment—Tractors.

Only 1,438 farms are enumerated as having "agricultural purpose trucks," the number of these being given as 1,539 or slightly more than one truck to the small number of farms so equipped. Their total horsepower is given at 47,105.

The use of tractors is of course much more extensive, but is probably considerably short of what it will be in the coming years. The census lists 4,044 farms, using 44,053 tractors, having a total horsepower of 111,973. Of the farms equipped with tractors, 1,440 have an area of 200 hectares each and more, and these large farms employ a total of 1,665 tractors, having a

combined horsepower of 54,455. There appears to be room for considerable expansion in the use of tractors, and these machines would probably be used much more than they are but for the large number of small farms and the wide use of the electric motor, which can be employed for miscellaneous farm work for which tractors are ordinarily used in the United States.

Electric Motors Source of Power on Smaller Farms.

The electric motor is used more than any other type of power equipment on German farms. A total of 746,810 electric motors, having a combined horsepower rating of 3,334,051 is employed. These motors represent 80 per cent of all of the power equipment used, and the only exception to the overwhelming use of the electric motor is on farms having an area greater than 200 hectares. While the electric motor is the predominant source of power on farms under 2 hectares in area, the total horsepower used is small in comparison with that used on the farms in the 50-hectare class, 90 per cent of the power employed on these farms being provided by electric motors.

See also—

Cable review, Latin America: Outlook more encouraging in Chile.

Tariffs and trade regulations: Portuguese consular invoice fees reduced.

J. C. Nellis, Acting Chief, Lumber Division

THE FOREST OF SARDASHT

Consul Augustin William Ferrin, Tabriz, Persia

The only forest of present commercial consequence in Persian Azerbaijan is that of Sardasht on the mountainous Turkish frontier, south of Urumia. It has not, up to the present, been utilized except by the local population, and such use has been wasteful. During this last summer (1927) the Emir-i-Leshgar (military commander) of Azerbaijan stated that henceforth the forest would be looked after as it should be. Until now, the local inhabitants have used it without control, until in the vicinity of villages it is practically destroyed. In less accessible places it has gone completely wild. Now a series of regulations has been issued restricting the villages to the use of fallen or dead trees as fuel, one-tenth of the branches and leaves of old trees and the tops of the new grown trees for fodder, and an amount of building wood authorized in specific instances by the authorities. These privileges apply only to forest within 14 versts (about 9 miles) of villages. No trees may be cut down for any purpose, anywhere, without particular permission, and on all forest products a tax and profit must be paid to the Government, by which the forest is owned. Penalties for making fires in the forest, for mutilating trees, unauthorized exploitation, etc., are provided.

Extent of Forest and Varieties of Trees.

The extent of the Sardasht forest is officially stated to be 300 square miles, of which about 25 per cent consists of mature trees, 60 per cent of younger trees, and 15 per cent of clearings. The mature forest is

mainly oak and is estimated to contain 100,000 trees capable of being cut into railway ties.

Half the oaks, both old and young, produce gallnuts, which give the forest its principal value under present conditions and provide the native Kurds with their chief revenue from the forest. There are two principal sorts of gall-producing oaks, one yielding larger galls than the other. Another oak, the "yalov," yields large acorns, the cups of which are used in tanning. The "giavoosh" has edible acorns and its wood is used in making furniture. All the varieties of oaks are used for ties. The "snagaz," a kind of spruce, produces a gum which the Kurds chew and a cone whose seeds they eat. The "bnab" and "taook" are understood to be similar to hickory. Their wood is strong and supple and is used in making tool handles and bent wood chairs.

The "bokh" yields wild plums which the villagers dry and eat, and the "chagala," a bitter almond, is used in making medicine. Branches of the "balalook," a wild cherry tree, are used to make Persian pipe stems. The "tirvee" produces a red berry used as a laxative. Wild apricot, almond, and pear trees are cut for firewood and for manufacture of charcoal.

Of bushes and shrubs, the "gavan" yields three grades of gum tragacanth, which was formerly a principal export of Azerbaijan and the production of which, it is believed, can be largely increased under proper supervision. Other shrubs and bushes give products locally used or are burned as fuel.

Annual Production.

No figures of annual production of forest products exist. Two years ago the provincial government made

a contract with certain individuals near the forest for 16,000 sleepers for the Tabriz-Julfa railway, but only 2,000 acceptable sleepers were delivered. One thousand more were offered by the village chief of Musul, but were rejected because he refused to allow the railway buyers to pick and choose from them.

A forester sent into Sardasht by the railway administration has estimated that, properly exploited, the forest can furnish 20,000 sleepers annually. No record of other products can be obtained, but the following estimate of Government revenues from the forest, based on a 50 per cent tax on oak and gallsnuts and 25 per cent on gums, etc., may give some idea of the possibilities. Values are given in krans, the kran being worth approximately 10 cents.

	Krans
Railroad ties.....	180,000
Galls.....	322,000
Gums.....	16,000
Charcoal.....	65,000
Chewing gum.....	1,200
Paste.....	1,200
Fuel.....	50,000
Reeds, for mats.....	2,000

Actually, only about 75,000 krans has been collected per annum, the foregoing figures being guesses at what would have been received had the legal tax on all the products been collected.

The capital value of the oak trees of the forest is estimated at from \$0.40 for young trees to \$10 for mature timber.

Transportation of Timber.

Transportation of timber from Sardasht is simple. It is floated down the Soujboulak River, which approaches to within 10 miles of the forest, in the spring, when the snows melt, to Hayderabad on Lake Urumia, where there is a pier. The river's banks are hard and afford ample facilities for storage between shipping seasons. From Hayderabad the wood is barged across Lake Urumia to Sherifkhana, where it meets a branch of the Tabriz-Julfa Railway, the rail distances being about 30 miles to Tabriz and 50 to Julfa on the Russian border. The lake distance from Hayderabad to Sherifkhana is about 20 miles. The Tabriz-Julfa Railway owns 14 barges, 8 of them iron, and 7 motor tugboats. The river Tatavan also is used for floating timber from certain parts of the forest to the lake, but is not as serviceable as the Soujboulak River.

Gallsnuts and gum are generally carried out by caravans of pack mules and donkeys, through Iraq to Mosul, whence they can be rafted down the Tigris to Bagdad or to Tabriz via Soujboulak. Firewood is brought to Tabriz by lake and rail.

The Emir-i-Leshgar reports that he has made a river flowing into Iraq navigable for small boats, by building dams and portages, and that he has erected a bridge over the river which facilitates caravan traffic both to Mosul and Tabriz.

Prices of Products.

Prices in the first week of November, 1927, of the principal forest products f. o. b. Hayderabad were about as follows: Sleepers, each, 7.50 krans; firewood, per kharvar (650 pounds), 18 krans. Cost of transportation from Hayderabad to Tabriz by lake and rail is about 10 krans per kharvar. By caravan from Soujboulak is somewhat higher.

The Boom in the Latvian Timber Market

Commercial Attaché C. J. Mayer, Riga

An unusual revival of the Latvian timber trade is noticed during the current year. All export lumber sawed last year is reported as profitably sold. Lumber merchants assert that even fourth-grade lumber found a good market abroad.

The participation of timber buyers at the stumpage auctions this year has never before been so lively and bids often exceeded 170 per cent of the appraised value of the trees. Lots which last year could not be sold even upon reduction of the prescribed value are now being easily sold with surpluses.

The prices paid for timber at the 1927 auctions rose steadily. The average buying price at the auction on September 22 was 4.89 lats (the lat equals \$0.193) per cubic meter (35.3 cubic feet); on October 5, 5.27 lats; on October 13, 6.32 lats; on October 20, 6.87 lats; and on October 26, 7.79 lats. The percentage by which bids exceeded the appraised value also showed a gradually increasing trend—61 per cent at the first above-mentioned auction; 62 per cent at the second; 66 per cent at the third; 82 per cent at fourth; and 85 per cent above the prescribed value at the last auction.

Cut-offs

Swedish November Lumber Exports

November exports from Sweden of lumber and wood products, excluding paper and pulp products, were valued at about \$7,800,000, states a recent cable from Commercial Attaché T. O. Klath, Stockholm. The state of the lumber industry continues prosperous, while that of the pulp and paper industry is not so good.

Argentine Lumber Surplus Decreasing.

Lumber is moving more actively into consumption and stocks are gradually lowering, leading to an improvement in the situation, according to a cable from Commercial Attaché A. V. Dye, Buenos Aires.

State of Netherland Wood-Using Industries at End of Year.

Building has been active, though probably less in total for 1927 than for 1926, and employment in these trades is lower. The woodworking industries show improvement. Shipbuilding is less active, owing to foreign competition. Lumber consumption has been good, but the market is glutted and sales are often made below cost, says a cable report from Commercial Attaché Van Wickel, The Hague.

Doubled Polish Lumber Exports to Germany Possible.

A provisional wood agreement signed on November 30, and effective December 5, 1927, grants to Poland the right to double its exportations of lumber into Germany amounting to 1,250,000 cubic meters per year. (Estimated about 450,000 M, assuming approximately one-half each logs and lumber.)

The importance of Polish wood supplies to Germany and the German outlet for Polish wood is indicated by this provision being the first outcome of the commercial treaty negotiations. An article in the December 19 issue of COMMERCE REPORTS showed German lumber imports for nine months, 1927. The details of the agreement are given in the Tariffs and Trade Regulations section of this issue of COMMERCE REPORTS.

نیران و دهسته‌نگرتن له سه‌ردهشت

له رۆژنامه‌ی (L'Humanité) که له‌لایهن پارتی کۆمۆنیستی
فهره‌نسییه‌وه له‌رۆژی ۲۸ی نۆقه‌مبەری ۱۹۴۶دا، چاپ و
بلاوکراوه‌ته‌وه، له‌ژێر ناو‌نیشانی "سوپا ئاماده‌یه بۆ ده‌ستی‌وه‌ردان
له‌دژی ئازمه‌ربایجان" نووسیویه‌تی:

" به‌گوێره‌ی ئهو ریکه‌وتنه‌ی به‌و دواییه له‌نیوان تاران و ته‌بری‌زدا
به‌ستراوه، بریاروابوو که ده‌ست له‌شاری سه‌ردهشت هه‌لبگیریت بۆ
ئازمه‌ربایجان له‌پاش چۆل‌کردنی زنجان. قه‌وام به‌ده‌ر له‌ مه‌سه‌له‌ی
وه‌فاداری بۆ ئهو ریکه‌وتنه‌ی گه‌یشتونن، فه‌رمانی به‌سوپا کردووه
که له‌سه‌ر سنووری ئازمه‌ربایجان مۆلی خواردووه تاوه‌کو ئاماده‌بن بۆ
ده‌ستی‌وه‌ردان. هه‌روه‌ها ئهو بریاری داوه کوردستانی دیموکرات
داگیربکات. "

L'armée prête à intervenir contre l'Azerbaïdjan

Selon l'accord récemment conclu entre Téhéran et Tabriz, la ville de **Sardacht** devait être cédée à l'Azerbaïdjan après l'évacuation de **Zeudjan**. Loin de vouloir rester fidèle aux accords intervenus, **Ghavam** a ordonné à ses troupes massées sur la frontière azerbaïdjannaise de se tenir prêtes à intervenir. Il a également pris la décision d'envahir le **Kurdistan démocratique**

ETATS-UNIS

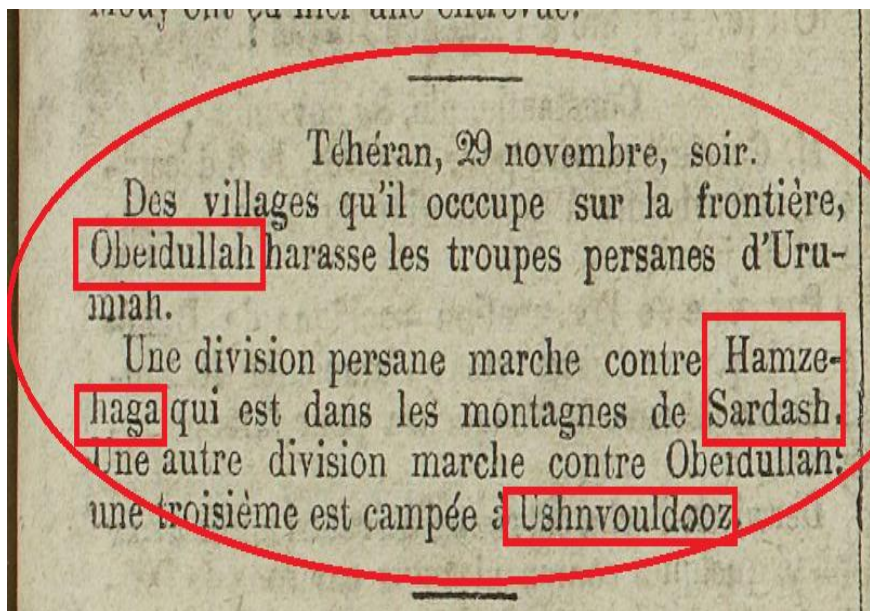
همز اغا لهچياکانی سهردهشته

له رۆژنامه‌ی فره‌نسیی (La Liberté) که له‌روژی ۱ی دیسمبهری ۱۸۸۰دا، چاپ و بلاوکراوتهوه، هاتووه:

"تاران. ۲۹ی تۆقه‌مبهر. ئیواره

عوبه‌یدوللا لهو گوندانه‌ی سهر سنووره‌وه که داگیریکردوون هیزه‌کانی فارسیی له ورمی بیزارکردووه.

تیپیک‌ی سهربازیی فارسیی پیش‌هویی دهکات دژی همز اغا که ئیستا له‌چیاکانی سهردهشته. تیپیک‌ی دیکه دژی عوبه‌یدوللا دهکشیت. سێهه‌میش له ئوشنوقۆلدوز خێوه‌تی هه‌داوه."

به کارهێنانی چهکی کیمیایی دژ به کورد

روژنامه‌ی فهرنسیبی (COMBAT) که له روژ ١٥ ی مارسی ١٩٦٦ دا، چاپ و بلاوکراوه‌تهوه، له‌لایه‌ره‌ی پینجه‌می خوی و له‌ژیر ناوێشانی "عیراق، گاز له‌دژی یاخیبووانی چه‌کداری کورد" نووسیویه‌تی:

"به‌گویره‌ی روژنامه ئێرانییه‌کان، توپخانه‌کان و هیزی ئاسمانی عێراقی، گازی کیمیاییان دژی یاخیبووانی چه‌کداری کورد له‌باکووری عیراق به‌کارهێناوه. ژماره‌یه‌کی زۆر له‌ دانیشتووانی گونده‌کانی ئێران له‌نزیک سنور ژه‌راویبوون، به‌تایبه‌ت له‌سه‌رده‌شت و بانه‌و "چامتاره‌؟" ئه‌وانه‌ی که به‌ده‌ست سه‌رئێشه‌و تیکچوونی کوئهن‌دامی هه‌ناسه‌وه‌ ده‌نالێن

به‌گویره‌ی روژنامه ئێرانییه‌که، ئه‌وه له‌روژی ٤ ی مارسدا بوو که هیزی ئاسمانی عیراق ده‌ستیکردوه به‌به‌کارهێنانی ئه‌م بۆمه‌ گازرژێنانه، که به‌هۆی کاریگه‌ری باوه، له‌سه‌ر خامی ئێرانیش بلاوبۆته‌وه.

le tout leadership égyptien.

u C'est uniquement contre Israël,
i- une fois encore, que les chefs de
e, gouvernement des Etats arabes
: se retrouveront unis

◆ **IRAK : Gaz contre les rebelles kurdes...** — Selon la presse iranienne, l'artillerie et l'aviation irakiennes auraient utilisé des « gaz chimiques » contre les rebelles kurdes au nord de l'Irak. Un grand nombre d'habitants de villages iraniens proches de la frontière auraient été intoxiqués, notamment à Sardacht, Bamer et Chamtarah, et seraient atteints de migraines et de troubles respiratoires.

C'est le 4 mars, précisent les journaux iraniens, que l'aviation irakienne a commencé à utiliser ces bombes et la nappe de gaz, poussée par le vent, se serait propagée sur le territoire iranien.

بۆمبارانی مه هاباد

رۆژنامه‌ی نیوزلەندی (Press) لە لای پەرە ٧ ی ژماره : ١٢٨٧١ دا که
لەرۆژی ١٠ اب مایۆی ١٩٤٦ دا چاپ و بلاوکر اوتهوه، نووسییویتی :

"تهخران ، ٨ ی مایۆ رۆژنامه‌ی "ئارمان میلی" سهبارت به جهنگی
نیوان سوپای ئیرانی و کوردان ههوالیداوه، رۆژنامهکه ئهوشی
زیده کرد که مه هابادی پایتهختی کۆماره سهربهخۆ کوردیهکه‌ی قازی
محمد، لهئاسمانهوه بۆمباران کراوه قوربانی زۆریش ههیه.
ئیرانییهکان پاش ئهوه‌ی دهستپێشکهریان لهپهلامارکه‌دا کرد شکستیان
خواردو ١٩٠ پیاویان لهدهستدا."

TEHERAN, May 8.
The newspaper "Arman Mell" re-
ports fighting between the Persian
Army and Kurds in Kurdistan. It
adds that Mahabad, the capital of
Ghazi Mahomed's "Independent Kurd-
ish Republic," was bombed from the
air, with heavy casualties.

The Persians, beaten back after
opening the action, lost 190 men.

سەدھەزار دینار بۆ سەری مەلای سوور

لەلایەرە ۱۱ی ژمارە : ۳۰۱۵۶ی رۆژنامەیی نیوزلەندی ( ) کە لەرۆژی ۱۳ی حوزەیرانی ۱۹۶۳دا، چاپ و بلاوکراوەتەوه، لەژێر ناوێشانی "ئۆفەری پاداشت ۱۰۰۰۰۰ دۆلار بۆ سەری مەلای سوور" لەرۆیتەرەوه هەوالتیک کۆپی کراوه کە تێدا هاتوو:

"بەرۆت ، ۱۲ی جون / ھێزە سەربازییەکان چیاکانی کوردستان کێومال دەکەن بەدوای مەلای سووردا، مەلا مستەفا بارزانی و شوێنکەوتەکانی.

ئۆپەراسیۆنەکە لەپاش ئەو ئاگادارکردنەوه حکومییە دیت بۆ فریدانی چەکەکانیان.

رادییۆی بەغدا دەلێت کە خیانەتکاران "زیانی قورسیان" وێکەوتوو. لە ئۆپەراسیۆنەکەدا کە لەپارێزگای هەولێرەوه دەستیپێکردوو.

۱۰۰۰۰۰ دینار بۆ سەری مەلای سوور دانراوه کە ئێستا کە لەتەمەنی شەستەکانیدا. ئەو بۆ ماوەی ۳۰ سأل لەپیناو ئۆتۆنۆمی دژی حکومەتە جیاوزەکانی عێراق تێدەکوشت.

دوینی، جەلال تالەبانی سەرکردەییەکی یاخیبوونە کوردییەکە لە فێنە، بانگەوازی بۆ تەواوی وڵاتە ئازادەکان کرد کە بە پارەو پیاو پالێشتیان بکەن.

لەکاتیکی دواتریشدا، جەلال تالەبانی لە پاریس وتی : ئەو لەلای (یونانت)ی سکرێتیری نەتەوه یەکگرتوووەکان ناپارێتییی دژی ئەو "جینۆسایدە دەر دەبرێت کە حکومەتی عێراق ئەنجام دەدات. "

£100,000 For **Red Mullah**

(N.Z.P.A.-Reuter—Copyright)

BEIRUT, June 12.

Troops are combing the mountains of Northern Iraq for the "Red Mullah," the Kurdish insurgent leader, Mullah Mustafa Al Barzani, and his followers.

The operation against the Kurds follows a Government ultimatum to them to lay down their arms.

Badgad Radio says the traitors have sustained "heavy losses" in the operation, which began in the Erbil district.

A reward of 100,000 dinars (about £100,000) has been offered for the "Red Mullah," who is now in his sixties. He has been waging the Kurdish struggle for autonomy against various Iraqi Governments for 30 years.

In Vienna yesterday, Mr Jalal Talabani, a leader of the Kurdish insurgents, called on "all free nations" to help them with funds and men.

Later, in Paris, Mr Talabani said he would protest to the United Nations Secretary-General, U Thant, against the "genocide practised by the Iraqi Government."

هیرش بۆ سەر کوردان . ناگادار کردنهوه له لایهن عیراقهوه

روژنامه‌ی نیوزله‌ندی (Perss) که له‌روژی ۱۱ی حوزه‌یرانی ۱۹۶۳دا، چاپ و بلاوکراوه‌ته‌وه، له‌لایه‌ره ۱۳ی خۆیداو له‌ژیر ئه‌و ناو‌نیشانه‌ی سهره‌وه‌دا نووسیه‌تی:

"ئین. زیت. پی. ئه‌ی. رویتەر ، مافی بلاوکردنه‌وه

به‌غدا ، ۱۰ی حوزه‌یران

حکومه‌تی عیراق ئه‌مه‌رۆ ده‌ستپێکردنه‌وه‌ی شه‌ری دژی کوردان له‌باکووری و لاته‌که راگه‌یاندا.

" حکومه‌ت داوای له‌کوردان کرد چه‌که‌کانیان دابنن یان "ده‌رئه‌نجامه‌که‌ی بگرنه‌ ئه‌ستۆ."

له‌به‌یاننامه‌یه‌کدا له‌ ئه‌نجومه‌نی نیشتمانی شو‌رشی عیراقه‌وه که ئه‌م به‌یانیه‌ی رادیۆی به‌غدا بلاویکرده‌وه، هاتوه:

"له‌ ئه‌مه‌رۆوه هه‌له‌ه‌ستین به‌ پاکردنه‌وه‌ی ناوچه‌ی باکوور له‌پاشماوه‌ی بارزانی "مه‌لا مسته‌فا بارزانی"، سه‌رکرده‌ی گه‌ریلا کورده‌کان و ناوچه‌ی باکوور به‌ ناوچه‌ی ئۆپه‌راسیۆن له‌قه‌لم ده‌دریت "

به‌یاننامه‌که‌ کورده‌کانی به‌ده‌ستپێکردنه‌وه‌ی په‌لامار به‌دژی هیزه‌کانی حکومه‌ت تۆمه‌تبارکردوه، له‌کاتی‌کدا که دانوستان له‌به‌غدا به‌ریوه‌ده‌چیت.

بۆمیبه‌ ناگادار کردنه‌وه

به‌یاننامه‌که‌ سلیمانی و شه‌ره‌کانی دیکه‌ی ناگادار کرده‌وه که پارێزگاری له‌ یاخییووه چه‌کداره‌کان نه‌که‌ن و هه‌ر گوندیکیش ئه‌وه بکات بۆمباران ده‌کریت.

جەلال تالەبانی، سەرکردەیهکی کوردیی، لەههفتهی رابردوو له بهیروت وتی : کوردان خودموختارییان دەوێت لهڕیگهی پارلهمانیکهوه که لهلایهن خهڵکی کوردستانهوه ههلبژێردرابێت.

ههروهها بهیاننامهکهی حکومهت دهلیت که کوردان کۆمۆنیستهکان و تاوانکاران و کهسانی ئهوتۆیان پهناداوه که لهلایهن حکومهتهوه داواکراون و ئهوان رهتیان کردۆتهوه که رادهستیان بکهن."

ATTACK ON KURDS Warning By Iraq

(N.Z.P.A. - Reuter - Copyright)

BAGDAD, June 10

A resumption of war against the Kurds in the north of the country was announced today by the Iraqi Government.

The Government called on the Kurds to lay down their arms or "pay the consequences."

A statement by the National Council of the Revolutionary Command Iraq's ruling body, broadcast by Radio Bagdad this morning, said:

"Starting from today we are clearing the northern area of the remnants of Barzani (Mulla Mustafa Barzani, the Kurdish guerrilla leader) and the northern area is considered operational."

The statement accused the Kurds of starting attacks against Government forces while negotiations were going on in Bagdad.

Bomb Warning

It warned Sulaimaniyah and other northern towns not to protect the insurgents. Any village doing so would be bombed.

The Kurdish leader, Jalal Talabani, said in Beirut last week the Kurds wanted self-rule by a Parliament elected by the people of Kurdistan.

The Government statement said Kurds had been harbouring Communists, criminals and persons wanted by the Government and had refused to hand them over.

دوخی کوردستان لەنەگەری پەلاماری سۆفیتی بۆ ئێران

لەبەرگی دووھمی بەلگەنامە دیپلوماتییەکانی فەرەنسیی بۆ سالی ۱۹۴۸، کە لە ۲۰۱۳ چا چاپ و بلاوکراوەتەو، نامەییکی میستەر (جان باتیست نیکۆلاس رۆبیرت شومان ۱۸۸۶-۱۹۶۳) ی وەزیری دەرەوھمی فەرەنسیی بەژمارە ۱۲۹۳، لە ۱۸ ی نۆفەمبەری ۱۹۴۸ تیدا بلاوکردۆتەو کە بۆ میستەر (ئەمی . ئیم . چانتیو) ی بالیۆزی فەرەنسیی لە مۆسکو ناردووە. نامەکە ئەو زانیاریانە تیدا ھاتووە کە وابەستەیی سەربازیی فەرەنسیی لەتاران (کۆلۆنیل چافونین) لەدوا سەردانی خۆیدا داوای لیکراوە یەکیک لە میحوەرەکانی ھاتتە ناوھ لەباکوورەوھ بۆ باشوور (جولفا، خوی، رەزائیه، مەھاباد، سنەو کرمانشان) بناسینیت، کە ھیزەکانی سۆفیتی نیازیانە لەوێو پەلاماری ئێران بەدەن.

"کۆلۆنیل چافونین سەری بەو فەزا پۆلیسییە سورماوھ کە ئەو دوو پارێزگایەیی تەنیو، رێوشوینی زۆر توند گیراوەتەبەر بۆئەوھمی چاودیری ھەر سیخوریکی سۆفیتی بکریت، ھەر پرۆپاگاندەییکی کۆمۆنیستی سەرکوتبکریت. ھەر وەھا رێگرتنیش لەو خەلکەیی کە ھیچ دەرەفەتیک لەکیسی خۆیان نادن بۆئەوھمی بەراورد بکەن لەنیوان ئەو دەستکەوتە گرنگە (دیموکراتییانە) ی ئەو حکومەتە ھینایەدی کە تەنیا سالیکی تەمەنی بوو، بەبەراورد بەو فساد و بێلیاقەتیەیی ئەم دەسلاتەیی ئیستا"

ھەر وەھا لەم نامەییەدا باس لەو ھاتووە کە ئیدارەیی سەربازیی بە ئیدارەیی مەدەنیی شوینی گیراوەتەو، بەلام ئاژەکان بەرەو ئەو دەروڤ کە ئێران بەرەو دکتاتۆری بگەریتەو، ھەر بەو شێوھیی کە لەسەردەمی رەزاشادا ھەبوو. شای ئیستاش بەو ھیواییە رۆژیک بێت و رۆلی ناوھندیی بگیریت و سوپا سەلاتی فیعلی بۆ بگەریتەو.

هەر وەها چاقۆنەن ھەولێداوێ درکی توانای بەرگی ئێرانیی بکات لە ھەر پەلاماریکی ئاین دەیی بە کیتی سۆقیتی بۆ ئێران و ئەو توانایەیی بە سفر داناوێ.

لە نامە کەدا ھاتووێ کە چیاکانی کوردستان لە مەپەرکی مەترسیدار لە بەردەم یەکە سەربازییە نوێیەکان پێکناھێنن، ئەو یەکانەیی وەک پیادەو سوارە کە خاوەنی زریبۆش و ئۆتۆمبیلی تایبەتەن دەتوانن لە ھەموو شیوازیکی بەزو نزمی خاکدا بە ھەموو لایەکاندا بێن و بڕۆن.

ھەر وەھا دەستەیی سەرۆکایەتی ستادی سوپای ئێرانیی و ئەو ھێزەنەشی لە کوردستان مۆلیان خواردوو، بە جیدی بیریان لەو بەرگرییە نەکردۆتەوێ خودی شای ئێرانیش بە کۆلۆنیل چاقۆنەیی راگەیاندووێ کە بییری لە سیستمیکی مسۆگەری پارێزگاریی لە کوردستان دا نەکردۆتەوێ. ھەر بۆیە لەرووی ماددی و مەروییەوێ ئامرازێ ئەوتۆ نین بۆ رێگریی لە تێپەڕینی سەربازی باش ئامادە کراو، تەنانەت بە شیوہیەکی کاتیش.

سەبارەت بە بابەتی ھەلوێستی خێلە کوردەکانیش، نامە کە باس لەو دەھکات کە ئێستا کە ئەوان ھاوسۆزییەکی راستەقینەیان لە گەڵ سۆقیت ھەبێ، جۆلانەوێ دیموکراتییە کەیی مەھاباد کە ئێلھامی لە کۆمۆنیستەکانەوێ و ھەردەگرت، ریشەییەکی قوولی جێھێلاوێ، بە تابیەت لە ناوچەیی باکووری خەتی : سەردەشت، بانەو سەقز.

پروپاگەندەیی ئەو ھەش ھەبێ کە دۆخی ئازەربایجانی سۆقیتی لەو ھەبێ ئێران زۆر باشترە، ئەو ھەش کاریگەریی بە سەر ئەو خەلکەوێ ھەبێ کە لە دۆخیکی خراپی ئەوتودا دەژین کە وەسف نا کری. بەلام چونکە خێل و عەشیرەت ناوکی دەزگای بەرگرییە لێرە، کاریشیان جەنگە کە تالان و بڕۆیەکیان پێدەدا، بەلام ھێشتاکو ئەستەمە پێشینی ھەلوێستیان بکریت، ھەر وەک ئێرانییەکانیش بیریان لیکردۆتەوێ، مەو دەتوانیت بلینت : ئەوان لە کۆتاییدا ملکەچی ئەو لایەنەن کە زیڕیکی زیاتریان پێدەدات.

که‌مینه کریستیانیه‌کانیش له‌ده‌وروبه‌ری ره‌زائیه (کلدانه‌کان و
نهر‌مهن)، ئه‌وان به‌داخن بو ژژیمه دیموکراتییه‌که‌ی پیشوو که‌له‌سایه‌ی
داگیرکاری روسی دامه‌زرا بوو. ئیستا که ئه‌وان هه‌سته‌که‌من که له‌لایه‌ن
کارگیره موسو‌لمانه‌کانی حکومه‌تی ئیرانه‌وه ترو کراون.

رۆبیرت شومان وه‌زیری دهر‌موه‌ی فهره‌نسی ۱۹۴۸

MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES

COMMISSION
DES
ARCHIVES DIPLOMATIQUES

DOCUMENTS
DIPLOMATIQUES FRANÇAIS

1948

TOME II

(1er JUILLET – 31 DÉCEMBRE)

P.I.E. Peter Lang

Bruxelles · Bern · Berlin · Frankfurt am Main · New York · Oxford · Wien

---

2013

possessions, celles du Sud en particulier, ont été, quant à la manière dont elles ont été conduites, tout à fait insatisfaisantes. L'attention du gouvernement français a été appelée sur ce point.

Après avoir évoqué les incidents de Mahé et l'envoi d'un avis « dont la venue a fait fuir 10 000 personnes », « ce qui est bien lamentable », il suggère au gouvernement français qu'il serait bien inopportun de sa part de prendre aucune mesure de répression qui pourrait provoquer un nouveau cycle d'incidents.

« Ces possessions n'ont pu continuer à exister pendant cette longue période que du fait de la bonne volonté des autorités jusqu'ici britanniques aux Indes. Il va de soi que de petites enclaves de ce genre ne pourraient exister sans pareille bonne volonté ».

Ces déclarations paraissent surtout destinées à satisfaire les éléments durs du Congrès et à répondre aux vifs reproches adressés en la matière ces derniers temps par ceux-ci au gouvernement indien. Le matin même Nehru avait d'ailleurs évoqué entre autres la même question devant une réunion secrète du Comité du Congrès présidé par Patel.

Je dois signaler enfin qu'aucune démarche concernant la façon dont ont été menées les élections n'a été faite jusqu'à ce jour auprès de cette Ambassade.

Je crains que nous n'allions devant de très sérieuses difficultés si nous nous refusons à accepter le principe d'un contrôle du référendum à intervenir, contrôle que nous aurions, j'en suis convaincu, intérêt à voir exercer par des éléments neutres plutôt que par des observateurs franco-indiens comme on le souhaite ici. En ce qui concerne Chandernagor, l'éventualité risque de se poser à bref délai.

(Direction d'Asie-Océanie, Inde française, volume 9)

360

M. SCHUMAN MINISTRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES¹,
à M. CHATAIGNEAU AMBASSADEUR DE FRANCE À MOSCOU².

D. n° 1293.

Paris, 18 novembre 1948.

Au cours d'un récent voyage à travers l'Azerbaïdjan et le Kurdistan, notre attaché militaire à Téhéran a entrepris de reconnaître un des axes de pénétration Nord-Sud Djoulfa, Khoi, Rezaieh, Mehabad, Saguez, Sananda et Kermanschah que les troupes soviétiques pourraient éventuellement emprunter pour envahir l'Iran.

Le colonel Chavonir a été très surpris de l'ambiance policière qui règne dans ces deux provinces. Des mesures rigoureuses ont été imposées en vue de permettre la surveillance des agents russes, de réprimer toute propagande communiste et de tenir en veilleuse une population turbulente qui supporte mal les exactions des autorités et ne manque aucune occasion de comparer les réalisations importantes du « gouvernement démocrate » qui a duré un an, avec l'incapacité et la corruption des dirigeants actuels.

L'administration militaire s'est peu à peu substituée à l'administration civile. Un tel état de choses qui tend à se développer dans les autres régions

du pays, laisse à penser que l'Iran pourrait s'acheminer progressivement, en ce qui concerne les provinces, vers un régime de dictature analogue à celui qui existait sous **Reza Chah**. Cette orientation satisfait aux ambitions du monarque actuel qui espère pouvoir un jour, à la faveur de ces circonstances, gouverner personnellement, et fait naturellement le jeu de l'état-major iranien et de l'armée qui recouvrent du même coup avec les profits que cela entraîne une partie de l'autorité qu'ils avaient autrefois.

Notre attaché militaire a cherché à se rendre compte des possibilités de résistance des garnisons iraniennes dans le cas d'une attaque de l'URSS. Il considère que celles-ci sont nulles.

Les montagnes du **Kurdistan** ne constituent pas en premier lieu un obstacle sérieux à la pénétration d'unités modernes ; l'infanterie, la cavalerie motorisées, pourvues de véhicules de tous terrains sont susceptibles de parcourir en tous sens ce territoire. D'autre part, ni l'état-major, ni les commandants des troupes qui y sont stationnées n'envisagent sérieusement sa défense. Le Chah lui-même a déclaré au colonel Chavonin qu'il n'avait jamais pensé à assurer un système de protection efficace dans le **Kurdistan**.

Il semble qu'il n'y ait pas là les moyens en hommes et en matériel de s'opposer même temporairement au passage de divisions bien équipées.

Il y a par ailleurs la question de l'attitude des tribus kurdes. Celles-ci paraissent à l'heure actuelle témoigner d'une réelle sympathie pour l'Union soviétique. Le mouvement démocrate de **Mehabad** d'inspiration communiste, a laissé de **profondes racines** et tout particulièrement dans la région située au nord d'une ligne **Sardacht-Banch-Saguez**.

Une habile propagande essaie de convaincre les habitants qui sont dans une misère indescriptible que les conditions de vie en Azerbaïdjan soviétique sont bien meilleures qu'en Iran. Toutefois compte tenu du fait que dans cette institution essentiellement défensive qu'est la **tribu**, l'œuvre principale c'est la guerre qui permet le pillage ou qui rapporte de l'argent, il est difficile de préjuger de la conduite probable de **Kurdes** et l'on peut vraisemblablement penser comme le disent les Iraniens « qu'ils obéiront en fin de compte à ceux qui leur donneront le plus d'or ».

Quant aux minorités chrétiennes situées aux environs de Rezaieh (Chaldéens, Arméniens) elles regrettent le régime démocrate instauré sous l'occupation russe et se sentent abandonnées sous la tutelle des administrateurs musulmans du gouvernement de Téhéran.

ناگریکی کارہ ساتھین لہ کوردستان
۲۰۰ کہس کوڑراوہ

روژنامہ نیوزلہندی (NELSON EVENING MAIL) کہ
لہروژی ۲۱ ی نوؤمبہری ۱۹۰۲ء، چاپ و بلاو کراوہ تہوہ،
لہہہو الیکدا نووسیویہ تی:

"لہندہن، دوینی
روژنامہ (دہیلی مہیل) دہلنت کہ ۱۵۰۰ تہلارو گنجینہ لہ ریشٹ
لہ کوردستان سووتاوہو ۲۰۰ کہس فہوتاون".

200 PEOPLE KILLED.

LONDON, Yesterday.

The "Daily Mail" states that 1500
buildings and many warehouses at Resht,
in **Kurdistan** have been burned down
and 200 persons have perished.

گوندە کوردییەکان بێرەحمانە بۆمباران دەکەن

رۆژنامەی نیوز لەندی (Ashburton Guardian) کە لەڕۆژی ۱۰ی دیسەمبەری ۱۹۴۶دا، چاپ و بلاوکراوەتەوه، لەلایەرهی پینجەمی خۆیداو لەژێر ئەو ناوێشانەهی سەرەوه، هەوایی لەسەر رۆژەهەلاتی کوردستان بلاوکردۆتەوه و نووسییەتی :

"تۆمار. ۱۲:۵ پاش نیوەرۆ. لەندن ۹ی دیسەمبەر

بەگوێرەهی رادیۆی تەبریز، فرۆکەکانی حکومەتی ئێرانی بێرەحمانە کگوندە کوردییەکانیان بۆمبارانکردووه. رادیۆکە وتی کە گوندەکان ویرانبوون بەلەن هێشتا قوربانییەکان نەزانراون.

کۆمیتتەرێک لەرۆژنامەهی (پراڤدا) دەلێت کە حکومەتی ئێرانی مەبەستی نییه ئاسایش لە نازەربایجان جیگیربکات، بەلکو دەیهوێت حیزبی توده ههلوەشینی و ریگری له ههلبژاردنی نوینەرائی بگریت. ئەو ئەوهشی زیدەکرد کە سەرکوتی توندیی ئەندامانی حیزبی توده بەدوای گرتنی شاری زنجان هاتوووە لەلایەن حکومەتەوه..

رادیۆی تەبریز وتی کە لەشکری حکومەت پاش سێ رۆژ شەر شارە کوردییەکەهی سەردەشتی داگیرکردووه پاش ئەوهی دوو جار دەستاو دەستی پیکراوه.

هێزەکانی حکومەت بەتانک و تۆپەوه سنووری کوردستان- نازەربایجانیان تێپەراندووه، پەیمانیری (یونایتد پریس)ی بریتانی لەتاران وتی کە سەرۆکی ستادی سوپاس ئێران نكۆلی لەوه کردووه کە حکومەت هێرشێ کردبێت، هەرچەندە ئەو دانێ بەوهدا ناوه کە شەر لەکوردستانی خواروو روویداوه پاش ئەوهی دوینی بەیانی هێزەکانی توده پەلاماریان داوه. "

KURD VILLAGES BOMBED

(Rec. 12.5 p.m.) LONDON, Dec. 9.

According to the Tabriz radio, Government planes are "mercilessly bombing **Kurd villages**" The radio said that many houses were destroyed, but the casualties were not yet known.

A commentator, writing in the Moscow newspaper, "**Pravda**" says the Persian Government intends, not to secure order in Azerbaijan, but to disband the Tudeh Party and prevent the election of its representatives. He adds that a fierce persecution of members of the Tudeh Party followed the Government occupation of Zenjan. Government troops, with tanks, artillery and aircraft, on December 4 attacked forward Azerbaijan units and began moving into Azerbaijan.

Tabriz radio says that Government troops, after a three-day battle, occupied the **Kurdistan town of Sardash** after it had changed hands twice.

Government forces, including tanks and artillery, have crossed the Kurdistan-Azerbaijan frontier.

The British United Press Teheran correspondent says the chief of the Persian General Staff denied that Government troops had launched an offensive. He admitted, however, that fighting was going on in Lower **Kurdistan** where Tudeh forces attacked yesterday afternoon.

The correspondent says a Russian plane is reported to have flown over Teheran last night, but was not fired on. Azerbaijan anti-aircraft batteries offered slight opposition to Government planes which dropped leaflets.

گرفت له كوردستان و ناردنى كهشتى جهنگى ئەمريكى (كىنتاكى)

رۆژنامەى نيوزلەندى (New Zealand Herald) لە لاپەرەى ۵ى ژمارە ۱۱۵۴۲ى خۇيدا، كه لەرۆژى ۲۹ى نۆفەمبەرى ۱۹۰۰دا، چاپ و بلاوكراوتەتەوه، له تەلەگراف و پرىس ئەسۆكەيشنەوه هەوالى ناردنى كهشتى جهنگى ئەمريكى بۆ كوردستانى توركىي راگەياندوو و نووسىويەتى :

"نيۆرك ، ۲۸ى نۆفەمبەر

كهشتى جهنگى ئەمريكى كىنتاكى نىردرا بۆ سەمىرنا بەمبەستى سەپاندنى دامەزراندنى كۆنسلۆى ئەمريكى له خەرىپوت، له كوردستانى توركىي. ئەوهى كۆلێژى ئەرمەنىي لەخۆگرتوو، كه دەزگایهكى پەروەردەيى سەرەكییه له ئەرمینا و كوردستان و لەلایەن مسیۆنیرە ئەرمییهكانەوه دامەزراوه. "

Photo E. NH. 14098. USS Kestucky, circa 1900

D WEEKLY NEWS.

D PUBLICATION.

ME ILLUSTRATIONS.

ATHLETIC CARNAVAL.

NGANUI SHOW.

URCH EXHIBITION.

EXCURSION STEAMERS.

VOLUNTEERS ON THE MARCH.

HAMES HOSPITAL.

WEEKLY NEWS, now broad, varied, both in its illustrations. Its illustrations are very attractive, depicting stirring events and places.

and Amateur Athletic and not omitted records a year.

TRouble in KURDISTAN.

AMERICAN WARSHIP SENT.

By Telegraph.—Press Association.—Copyright.

New York, November 28.

The United States warship **Kentucky** has been sent to Bayrna to enforce appointment of the American Consul at Eharput, in Turkish Kurdistan, which contains the College of Armenia, the principal establishment of public instruction in Armenia and Kurdistan, founded by American missionaries.

FRANCE'S COLONIAL EXPANSION.

ADVERSE CRITICISMS.

PARIS, November 27.

DURING a discussion in the Chamber of Deputies on the Colonial Vote, M. D. Estournelles Deconstant, who has held diplomatic appointments in

THE BOER V

PLOT AGAINST ROBERTS.

SCHEME TO EXPLODE IN CHURCH.

TEN FOREIGNERS AB

MORE FIGHTI

A REARGUARD ENGA

AN AUSTRALIAN K

By Telegraph.—Press Association

LONDON, Nov 28. Lord Roberts reports that he, who for some time swore of a plot against him, stated on the 16th five It

بابی عالی له دۆخی دژواری کوردستان شلهژاوه

رۆژنامهی نیوزلهندی (New Zealand Times) له لاپه‌ره ٣ی خۆیدا، که له رۆژی ١٩ی ئابی ١٨٩٧دا، چاپ و بلاوکر اوتهوه، هه‌وایی شلهژانی له رۆژنامهی ته‌له‌گرافه‌وه، که له کاتژمێر ٢٠:١ خوله‌کی به‌یانی رۆژی ١٩ی ئاب گه‌یشتووه، له ژێر ناوێشانی "ئازاوه له کوردستان" نووسیویه‌تی :

"کۆسته‌نتینپۆل ١٨ی ئاب

بابی عالی به‌و ئازاوه‌یه شلهژاوه که له کوردستاندا هه‌یه، ئه‌و له شکره‌کانی له ولایه‌ته‌کانی رۆژه‌لات یان مه‌له‌بنده هه‌ریمیه‌کان له کوردستاندا مۆلداوه.

*By Telegraph.—Press Association.—Copyright.
Received August 19, 1.20 a.m.*

CONSTANTINOPLE, August 18.

The Porte, alarmed at the **anarchy** existing in **Kurdistan**, is mobilising troops in the **eastern vilayets** or territorial **districts of Kurdistan**.

فرۆکه‌وانه ئینگلیزه‌کان که له‌کوردستان گیرابوون، سه‌لامه‌تن

روژنامه‌ی نیوزله‌ندی (Ashburton Guardian) که‌له‌روژی ۷ی مایۆی ۱۹۳۲دا، چاپ و بلاوکراوه‌ته‌وه، له‌لاپه‌ره ۶ی خۆیدا، هه‌والی سه‌لامه‌تی ئه‌و فرۆکه‌وانه ئینگلیزه‌ی بلاوکردۆته‌وه که له‌به‌ناچاری له‌کوردستان نیشته‌بونه‌وه گیرابوون. له‌هه‌واله‌که‌دا هاتوه:

"له‌ندهن . ۵ی مایۆ

وه‌زاره‌تی هیزی ئاسمانی ئه‌و زانیارییه‌ی به‌ده‌ست گه‌یشته‌وه که هه‌ره‌ک له ئه‌فسه‌ری فرۆکه‌وان "ویل‌س" و رابه‌ری فرۆکه‌وانی "ئی‌فان‌س" که به‌ناچاری نیشته‌بونه‌وه له‌لایه‌ن خێڵکه‌وه له‌باکووری کوردستان به‌دیل گیرابوون، به‌سه‌لامه‌تی گه‌رانه‌وه یه‌که‌کانی خۆیان، هه‌ردووکیان باشن.

ته‌له‌گرافیکه‌ی فه‌رمیه‌ی بریتانی، له‌پاش ئه‌نجامدانی ئه‌رکه‌یکه‌ی شناسایی له‌گه‌ڵ سوپای عیراق له‌ باکووری کوردستان، ده‌زگایه‌کی هیزی فرۆکه‌وانی پاشایه‌تی ناچاربوو له‌نیۆ خێڵکه‌لیکه‌ی نه‌یادا بنیشنه‌وه فرۆکه‌وانه‌که‌و هاوکاره‌ میکانیکیه‌که‌ی ده‌ستگیرکران، به‌لام ئه‌وه زانراوه که ئه‌وان ماون و باشیشن."

شایه‌نی باسه، باسوخواسی به‌دیل گرتنی ئه‌و دوو فرۆکه‌وانه ئینگلیزه، له‌روژی چوارشه‌مه‌ی ۴ی مایۆی ۱۹۳۲دا، له‌پارله‌مانی بریتانییدا وروژێنرا، کاتیک (میستهر جوئل/ JOEL)ی پارله‌مانتار پرسیاری له (میستهر سیر فلیپ ساسۆن/ Sir Philip Sassoon) که به‌ره‌گه‌ز جوله‌که‌بوو سه‌ر به‌خیزانی ساسۆن و جینگری وه‌زیری کاروباری ده‌روه‌وه بۆ هیزی ئاسمانی بوو، کرد که ناخۆ ئه‌و دوو فرۆکه‌وانه‌مان که له‌باکووری کوردستان نیشته‌بونه‌وه له‌لایه‌ن خێله‌ دوژمنه‌کانمانه‌وه گیراون دۆخیان چۆنه؟ ئه‌ویش له‌وه‌لامدا ته‌واوی

پارلەمانتارانى دۇنيا كرۇتتەۋە كە ئەۋانە ماون و بەباشى مامەلەيان
لەگەدا كراۋە بەم زوۋانە رېۋشۋىنى گەرانەۋەيان بۇ ئەنجامدەدرىت.

سىرى فلىپ نەلبىرت كۇستافى دىفئىد ساسۇن (۱۸۸۸-۱۹۳۹)

CAPTURED IN KURDISTAN.

AEROPLANE'S FORCED LANDING.

(United Press Association—Copyright)

LONDON, May 5.

The Air Ministry has received information that Flying-Officer Wells and Leading Aircraftsman Evans, who made a forced landing and were taken prisoners by a tribe in northern Kurdistan have been released and have returned to their unit. Both are well.—British Official Wireless.

While engaged in reconnaissance duties with the Iraq Army in Northern Kurdistan, a Royal Air Force machine was forced to land amongst hostile tribesmen. The pilot and mechanic were taken prisoners but it has been ascertained that they were alive and well.

لافاو لهمه هاباد لهسالی ۱۹۳۶

روژنامه‌ی نیوزلهندی (Poverty Bay Herald) که لهروژی ۶ی
 ئابی ۱۹۳۶دا، چاپ و بلاوکر اوتهوه، له لاپه‌ره‌ی ۶ی خویدا هم‌والی
 لافاوی لهشاری مه‌هاباد راگه‌یاندوووه نووسیویه‌تی:

"تاران، هی ئاب

لافاو ۵۰۰ مأل و دوکانی بازاری لهمه‌هاباد له کوردستان
 ویرانکردوووه چه‌ندین که‌شیش‌نقوم بوون"

ment
to im-
ching
forces
r. and
n, 20
guide
stion-
from
em to
dding

are
rient
pick-
royer

Macri
Pine
ub at
ht be
per-
list
that
l that
to a
long

hoose
ck.-

od &
riety.
c.

(Recd. Aug. 6, 11 a.m.)

LONDON, Aug. 5.

The King will start on his summer holi-
 day on Saturday. He is to embark on
 the yacht Nahlin at a Yugoslavian port.

INDIANS MEET WARWICK

COUNTY OUT FOR 181

(Recd. Aug. 6, 11 a.m.)

LONDON, Aug. 5.

Commencing a match against the
 Indian cricketers, Warwick in the first
 innings made 181, Croom contributing
 52. The Emir Ellahie took five wickets
 for 43.

India in the first innings had lost three
 wickets for 104 runs.

FLOODS IN KURDISTAN

MANY PEOPLE DROWNED

TEHERAN, Aug. 5.

Floods destroyed 500 houses and
 bazaars in Meshabad, Kurdistan and
 many people were drowned.

plied, at
 under t
 State ar
 includin
 tions,"
 may pre
 architect
 ing edifi
 Munich,
 and clas
 ments it
 proceed

AUS.

ACTIC

(E

A Hsi
 Governm
 to restric
 flour from

Mr. Ch
 cote, for
 keeper in
 died in
 seventieth
 lington, s
 architect,
 the first

شهر لهكوردستان

روژنامه‌ی نیوزله‌ندی (Northern Advocate) که له‌روژی ۳ی
جونی ۱۹۴۶دا، چاپ و بلاوکراوته‌وه، له‌لایه‌ره‌ی ۵ی خۆیدا،
هه‌والی ده‌ستپیکردنه‌وه‌ی شه‌ری له‌كوردستان بلاوکردۆته‌وه‌و
نووسویه‌تی:

"ئه‌سته‌مبۆل . ۲ی جون

به‌رپرسنکی ئێرانی و تی که شه‌ر له‌كوردستان ده‌ستپیکردۆته‌وه‌و
له‌وئ دیموکراته‌کان و کورد هێرشیان کردۆته‌سه‌ر هێزه‌کانی
حکومه‌ت، ئه‌وانه‌ی که به‌رگری له‌خۆیان ده‌که‌ن "

...LOWING EIGHT MONTHS OF CIVIL ...
...ment.

Kurdistan Fighting

(Rec. 11.30.) INSTANBUL, June 2.

A Persian official said fighting had
been renewed in Kurdistan where
democrats and Kurds were attacking
Persian Government forces, who were
defending themselves.

۲۵۰۰۰ سەربازی لەشەری ھەمەرەشید خانەوہ تیوہ گلاون

رۆژنامەى نیوزلەندى (Evening Post) كە لەرۆژى ۲۴ى نیسانی ۱۹۴۲دا، چاپ و بلاوكرائەتەوہ، سەبارەت بەشەرى نىوان ھەرەشیدخانەى بانەو سوپای ئیرانى، لەژێرناوینشانى : "شەر لەكوردستانى باكور" نووسىویەتى :

"ئەنكەرە . ۲۳ى نیسان

رادىۆى تاران وتى : بیست و پینج ھزار سەربازی ئیرانى لەشەرىكى قورسدا لەكوردستانى باكور تیوہ گلاون، پاش ئەوہى كە سەرۆكى یاخییە راپەرپوہكان رەتیکردەوہ خۆى رادەستى دەسەلاتداران بكات."

act would be
the recent fishing
sted that the
k out the old
world and estab-

RTAIN"

AL FOR
ND

D, April 23.
t if there was
on of the ap-
miral Ghorm-
ific area com-
lister, Mr. P.
he had no

dication from
most likely
Ghormley will
command," he

AUSTRALIAN LEADERS HEAR WAR REVIEW

LONDON, April 23.

In Australia, the State Premiers met in secret to hear a review of the war position throughout the world from Allied war leaders.

General MacArthur attended the meeting, and afterwards the Prime Minister, Mr. J. Curtin, said it was virtually a Premiers' war conference.

cealment of A
to the country
the police will
fenders.

It is expla
measures are
country's prot
horrors cause
elewhere."

BUST OF L

FIGHTING IN NORTHERN KURDISTAN

ANKARA, April 23.

Twenty-five thousand Persian troops were engaged in fierce fighting in northern Kurdistan, after the refusal of the rebel chief, Mehmet Reshid, to surrender to the authorities, states the Teheran radio.

The Soviet
M. Maisky, in
on a site facit
Holford Squar
lived forty ye
Borough Cou
bust.

M. Maisky
standing betw
British had gr
was a portent
much better v

گرفت له کوردستان

روژنامه‌ی نیوزلندی (THE HAWERA AND) (NORMANBY STAR) که له‌روژی چوارشهممه ۱۶ ی نیسانی ۱۹۱۳ دا، چاپ و بلاوکراوته‌وه، له‌لایه‌ره ۳ ی خۆیدا و له‌ژیر نه‌و ناو‌نیشان‌ه‌ی سه‌روه نووسیویه‌تی :

"له‌ندن. ۵ ی نیسان

ره‌وشی کوردستانی تورکیی به‌خیزایی به‌ره‌و خراپتر ده‌چیت، هه‌روه‌ها سه‌روک و شوینکه‌وته چه‌کداره‌کانیان ئالنگاریی ده‌سه‌لات ده‌کهن، که‌به‌وه‌وی نه‌بوونی هیزی سه‌ربازیی پێویسته‌وه له‌وه‌دا بێده‌سه‌لاتن که به‌توندیی له‌به‌رده‌میاندا رابوستن. "

IMPERIAL UNION.

LONDON, April 5.

Mr. Joseph Chamberlain, writing to the Times, says preferential trade and tariff reform will ultimately be found essential to complete Imperial Union.

TROUBLE IN KURDISTAN.

LONDON, April 5.

The state of Turkish Kurdistan is rapidly growing worse, and the chiefs and their armed followers are defying the authorities, who are powerless to act strongly owing to the absence of sufficient military force.

AN OLYMPIC STUDENT.

PHILADELPHIA, April 5.

Laurie Piskale, who holds the Finnish records for the 220, 440 and 800 metres races, has arrived at Philadelphia to take up six weeks' study of the method of training athletes in the University of Pennsylvania.

Piskale hopes to learn new ideas which will help him in the training of

هۆلۆکووستیکی ترسناک له کوردستان

روژنامه‌ی نیوزله‌ندی (Pelorus Guardian and Miners' Advocate) که له‌روژی ههینی ٢٢ی مایۆی ١٨٩٦دا، چاپ و بڵاوکراو ته‌وه، له‌لایه‌ره ٢ی خۆیداو له‌ژێر ناوێشانی "کۆمه‌له‌کوژیی له‌کوردستان" سه‌ره‌ه‌دا، نووسیه‌تی:

"کۆسته‌نتینۆل ١٩ی ئایار

ورده‌کاریی کۆمه‌له‌کوژییه‌که‌ی ئۆرفه‌ی کوردستان، ئه‌و راستیه‌ ئاشکرا ده‌کهن که هۆلۆکووستیکی گه‌وره‌ روویداوه، قوربانیه‌کان له‌نیوخۆدا به‌فهرمانی ب‌الا له‌سێداره‌راون، به‌ده‌ر له ٨٠٠٠ کوژراو، ٨٠٠٠یش له‌ کاتدیترائیه‌که‌دا سووتێراون."

that gloves
ss for those
rmission to
during the
er inspiring
broad hint,

onday next
ay (Queen's
atched on
narrow.

lay evening
Benge, fell
eing ridden
animal was
of its death.
isease prior
derstand the
ars of age.

ed here yes-
n via Kene-
ep. After a
tueka.

a party of
lorus River,
ad the mis-
a snag, for-
sults beyond
ous Captain
y to the res-
tlemen" to
arm around

given.

TELEGRAPHIC NEWS.

ENGLISH AND FOREIGN.

MASSACRE AT KURDISTAN.

Constantinople, May 19.

Details of the massacre at **Orfah**, Kurdistan, disclose the fact that there was a **fearful holocaust**. Victims were executed locally under superior orders, and out of 8,000 massacred 3,000 were burnt in the Cathedral.

DROUGHT IN ENGLAND.

London, May 20.

A protracted drought is retarding the English crops.

INTERNATIONAL COINAGE.

Washington, May 19.

راپهرینه‌که‌ی شیخ سه‌عید

روژنامه‌ی نیوزله‌ندی (Press) که له‌روژی هه‌ینی ریکه‌وتی ۲۷ی فیرایه‌ری ۱۹۲۵دا، چاپ و بلاوکراوته‌وه، له‌لایه‌ره ۹ی خۆیدا، به‌مشئوه‌یه زانیاری له‌سه‌ر راپهرینه‌که‌ی شیخ سه‌عید له‌کوردستان دژی ده‌سه‌لاتی که‌مالیه‌کان داوه:

"کۆسته‌ننتیوول ۲۵ی فیرایه‌ر

به‌هۆی ئه‌و په‌رگرتنه‌ خیراییه‌ی راپهرینه‌که‌ی کوردستان، کومه‌ت یاسای سه‌ربازی له‌ ۳۳ له‌ولایه‌ته‌کانی روژه‌لات راگه‌یاندووه، راپه‌ریوه‌کانی شیخ سه‌عید ژماره‌یان ۷۰۰۰ که‌سه، ئامانجیان راگه‌یاندنی ده‌وله‌تی کوردیی و گه‌یرانه‌وه‌ی خه‌لافه‌ته. هه‌یزه‌کانی سوپا، راپه‌ریوانی له‌ باکووری روژه‌لاتی دیابه‌ر کر گه‌مارۆداوه.

په‌رگرتنی له‌ناکاو‌ی راپه‌رینه‌که‌ له‌ناوچه‌ سه‌خته‌کاندا، حکومه‌تی تووشی شه‌ژان کرد.

که‌شته‌یه‌کی توره‌کی، گۆندی خاتین ی بۆردۆمان کرد که زیدی شیخ سه‌عیده‌و بووه‌هۆی تۆقینه‌کی گه‌وره‌و ویره‌نکاریه‌کی توند.

حکومه‌ت، یۆنانیه‌کانی به‌هاندانی راپه‌رینه‌که‌ی کوردستان تۆمه‌تبارکردووه‌و شیخ سه‌عید ویستی خۆی راگه‌یاندووه‌ که کوری سولتانی پێشووه‌ک خه‌لیفه‌ راگه‌یه‌نیت.

هه‌یزی ژاندارم داویانه‌ته‌ پال راپه‌رینه‌که‌و ئه‌وان ئیستا که ژماره‌یان ۲۰۰۰۰ که‌سه. "

KURDISTAN REVOLT.

GREEKS ACCUSED.

(BY CABLE-PRESS ASSOCIATION-COPYRIGHT.)
(AUSTRALIAN AND N.E. CABLE ASSOCIATION.)

CONSTANTINOPLE, February 25.

Owing to the rapid extension of the Kurdistan revolt the Government has proclaimed martial law in 13 Eastern provinces. Sheik Said's rebels, numbering 7000, aim at forming a Kurdish State and restoring a Caliphate Government. Troops have surrounded the rebels north-east of Diarbekir.

The suddenness of the rising in difficult regions is perplexing the Government.

A Turkish flotilla bombarded the village of Haten, the home of Sheik Said, resulting in indescribable panic and causing considerable damage.

The Government accuses the Greeks of inciting the Kurdistan revolt.

Sheik Said declares his intention of proclaiming the son of the ex-Sultan Abdul Hamid as King.

The gendarmerie has joined the rebels, who now number 20,000.

MERCANTILE MARINE.

EMPLOYMENT PROBLEMS.

بومه‌لهرزه له پینجوین و سلیمانی ۱۹۴۶

رۆژنامه‌ی نیوزله‌ندی (Gisborne Herald) که له‌رۆژی ۲۳ توتی ۱۹۴۶ دا، چاپ و بلاوکراوه‌ته‌وه، له‌ژیر ناونیشانی "بومه‌لهرزه له‌عیراقد. شه‌ش مردوو و ۱۴ بریندار" نوسویه‌یه‌تی:

"له‌ندن ۲۲ ی توت

په‌یامنیری رۆیتەر له‌ به‌غدا هه‌وآیدا که‌به‌هۆی بومه‌لهرزه‌یه‌که‌وه له‌پینجوین و پاریزگای سلیمانی روویداوه، له‌باکووری رۆژه‌لاتی عیراق، شه‌ش کەس کوژراون و ۱۴ بریندارن، هه‌روه‌ها ۱۰۰ ته‌لاری حکویی و مال ویرانبوون. "

able
the
sales
care-
ing
and

N

g. 22.
ulgat
f the
on of
iered
board
en-in-
avda.
nned
es of
who
ari-
sents
and
and
f the
essi-

DT

ered with bricks. Police and Salvation Army officers helped to evacuate nearby houses. The fire was under control early this morning, but firemen are still standing by the ruins, which will probably smoulder for several days.

EARTHQUAKE IN IRAQ
SIX DEAD; 14 INJURED
100 BUILDINGS DAMAGED
(9 a.m.) LONDON, Aug. 22.
Reuter's correspondent in Baghdad reports that six persons were killed and 14 injured, and 100 Government buildings and houses destroyed by an earthquake in the Paejwin and Sulaimaniya districts, in north-east Iraq.

ARGENTINE ARRESTS
PROTEST AGAINST UNO
(9 a.m.) BUENOS AIRES, Aug. 22.
Forty-five persons were arrested as a result of disorders when Nationalist groups staged a street demonstration against the Argentine Senate's approval of the Act of Chapultepec and the United Nations' Charter at San Francisco. Mounted police and troops armed

MEMB
SWED
FINAL
Russia an Security Co tee that shu from Swedi to the Unit favourable rations fro the Genera The onl unanimous committee: The conr hour meeti on member the dispute. Outer Mont and Transj
STAT
N.S.W.
The cos built by the Commission tralia, acc to the Prev

دهرکردنی قهشهیهکی ئەمریکی له کوردستان

روژنامه‌ی نیوزلەندی (New Zealand Times) که لەروژی ۹ی نیسانی ۱۸۹۶دا، چاپ و بلاوکراوئەتەو، له لاپەرە ۳ی خۆیدا، لەژێر ناوینشانی "گرفت له ئاسیای بچووک. قهشهیهکی ئەمریکی لەدیاربەکر دەرکرا" هەوآلی دەرکردنی قهشهیهکی ئەمریکی له کوردستان بلاوکردۆتەو نووسیویەتی:

"واشنگتۆن ۸ی نیسان

هەوآلی ئەو گەیشتوو که "قهشه ناپ" که مسیۆنیریکی ئەمریکییە له دیاربەکر له کوردستان له ئاسیای بچووک دەرکراو، وێرای نارهزایەتی چەندین له بالیۆزخانەکان.

لەئاکامی ئەو هەش کەشتیگەلی ئەمریکی له کەنداوی ئەسکەندەرۆنە کۆبوونەتەو. "

Lieutenant Maurice Gifford has been wounded.

Received April 9, 12.45 a.m.

CANBERRA, April 8.

Lieutenant Gifford has twice repulsed the Mahadeo.

It is estimated that 6500 women and children are seeking shelter in the laager at Balawayo, within 16 miles of which the rebels are massing in large numbers.

TROUBLE IN ASIA MINOR.

AN AMERICAN MISSIONARY EXPELLED FROM DIARBEKIR.

By Telegraph.—Press Association.—Copyright.
WASHINGTON, April 8.

News has been received that the Rev Mr Napp, an American missionary, has been expelled from Diarbekir in Kurdistan, Asia Minor, on account of the protests of the various Embassies.

Consequently American cruisers are assembling in the Gulf of Iskanderoun.

THE OLYMPIC GAMES.

By Telegraph.—Press Association.—Copyright.
Received April 9, 12.45 a.m.

ATHENS, April 8.

At the Olympic games Flack, of Victoria, won the 1500 metre event in 4min 33sec.

AUSTRALIAN NEWS.

---

opponents
not able
or point
that was
astrous of
tors, he
1200) mor
than ther
to the in
purpose,
copy to
ment was
The Gov
enable pe
and other
tion. Tl
iron and
help of fo
that the
ment w
frighten
Process
Mr Cade
hardhood
property
severity o

There s
ments of
ment inte
set of peo
They had
sorialy, but
why shoul
way as th
public wo
encourage
people ma
transit, or
gets with
the world.
on the lan
expect fro
the late G
that the h

شهر بهار استه‌ی دیار بهکر ۱۹۱۶

روژنامه‌ی نیوزلندی (Evening Post) که له‌روژی ۲۱ ئابی ۱۹۱۶ دا، چاپ و بلاوکراوته‌وه، له‌لایه‌ره ۷ ی خویدا و له‌ژیر ناویشانی "شانوی قه‌فقاس. شهر بهار استه‌ی دیار بهکر"، نووسیه‌تی :

"پیرتر و گراد ۱۹ ی ئوت

له‌به‌یاننامه‌یه‌کی فه‌رمیی روسییدا هاتوه: شه‌ری قورس بهار استه‌ی دیار بهکر رووده‌دات "

goal of great en- many have given defended it as if e. That windmill sweeps round it, ages the enemy's arinpuich. Our ally crash into ir men are slowly ser."

AIG, G.C.V.O.

N, 18th August. as been decorated of the Victorian

ACCESSES

OOD AND IN JTH.

), 18th August. nique states: Lips front, west- med the offensive, but was repulsed occupied Tyslecs- of the Bysiritza. ries of heights in oz, and continued nity of Korosmezo ida of the Toble-

tic coast, near the Scandinavian fron- tier. Kola is at the head of the har- bour, which, owing to the proximity of the Gulf Stream, is an ice-free port.]

IN THE BLACK SEA

GERMAN AEROPLANE RAID.

(AUSTRALIAN-NEW ZEALAND CABLE ASSOCIATION.)

LONDON, 18th August.

A German official communique states: Our Danube division of aeroplanes successfully attacked Russian destroyers and a submarine north-east of Kara Burna.

CAUCASIAN THEATRE

FIGHTING TOWARDS DIARBEEKIR

PETROGRAD, 19th August.

A Russian official communique states: Fierce battles are proceeding in the direction of Diarbekir

FIGHT WITH TURKS IN PERSIA.

PETROGRAD, 18th August.

A Russian communique states: We engaged considerable Turkish forces in Persia, in the region of Kalagagova.

SKIRMISH ON EUPHRATES

neo separate."

DYE-MAKE M

VAST TRUS

TO KILL AMER

(Received A NEW Y The Dye Make an announcement in Berlin, a vast a hundred million pose of stamping dye industry in the Government i The trust is al is earning large d war.

NEARLY :

SUPPLY OF RUNN

(RECEI LO A crisis has oc supply of iron shortage of silver partly composed. ordered the silver

شہری دیاربہکر

روژنامہ نیوزلینڈی (Waikato Times) کہ لہروژی ۲۲ ی ئابی ۱۹۱۶ء، چاپ و بلاو کر اوہتہوہ، لہ لاپہرہی ہی خویدا و لہژیر ئہو ناونشانہی سہرہودہا، نووسیویہتی:

"لہندہن ۲۱ ی ئاب

لہہیاننامہیہکی روسییدا ہاتوہ کہ شہر بہئاراستہی دیاربہکر بہقازانجی ئیمہ دہروات و ژمارمہک لہہرزاییہ سہخت و توکمہکانمان گرتوہ لہگہل ژمارمہکی زور لہتورکان."

3 Stanis-
thmer to
:

SSSED

TURKS.

Assn.)

ust 20.
s on the
ie. The
advance,
ts of the
, interior
, and al-
urks en
avans of
dren are
verted to
mitting
girls.

FOR

vanced at some points. Our captures on the 18th and 19th August were 1350. We successfully advanced westward of Nadvorna capturing a series of heights. We also occupied Foreskul and Jablonitzza, also several heights to the westward of Enereskul.

BATTLE OF DIARBEBIR

DEVELOPING IN RUSSIAN FAVOUR.

(Australian and N.Z. Cable Assn.)

Received August 22, 9.20 a.m.

LONDON, August 21.

A Russian communique states that the fighting is developing in our favour in the direction of Diarbekir. We captured a series of fortified heights with many Turks.

REGROUPING OF FORCES

GERMAN EXPEDIENTS OF

(Australian and N.Z. Cable Assn.)

Received August 22, 9 a.m.

accompani

RE

NORMA

(Austral
Recei

A wirele
ports that
man Angel
sion," to
cause he
war. The
other sour

The cabl
ed to the
journal, br
ed is such
the Times

Tell me, M
Teach m
Language
thee

دياربه‌كرو هيريشى سوپاي روسى له ١٨٧٧

روژنامه‌ى نيوزله‌ندى (Thames Star) كه له‌روژى ٢٩ى ماىو ١٨٧٧دا، چاپ و بلاوكراوه‌تهوه، له‌لاپه‌ره‌ى ٢ى خويدا، له ژيرناونيشانى : "همواله‌كانى جهنگى دواتر. ئوپه‌راسيون له ئاسيا. جولانه‌وكانى روسيا، نووسيويه‌تى :

"له‌ندن ٢٧ى ماىو

سه‌ربازانى روسى به‌خيرايبى به‌ره‌و ئه‌رزروم ده‌كشين، پيشه‌نگى ئه‌م هيزانه له ئولتى يه، بالى چه‌پيش هيريش ده‌كاته سه‌ر دياربه‌كرو، ناوه‌نديش ياخود يه‌كه‌ى سه‌ر ه‌كيش بۆمبارانى كارس ده‌كات. "

Charges

ARSHALL
utter and
der—and
stock of
, Cloths,
solicited.

MS.

day.
Thomas
essenger
e were a
sely dis-
satisfied
ittee.

is, day.
s arrived
ring lost
two days

ominia

A large number of Egyptian troops are already on the Danube.

The San Francisco mails were delivered on Monday.

Late Indian papers brought by the Suez mail state that Colonel Valentine Baker is on the Staff of the Turkish Commander-in-Chief on the Danube.

Later War News. Operations in Asia. Russian Movements.

LONDON, May 27.

The Russian troops are making a rapid march upon **Erzeroum**. The vanguard is at **Olti**, the left wing advancing on **Diarbekir**, and the centre or main body bombarding the outworks of **Kars**.

AUSTRALIAN.

SYDNEY, May 29.

The submarine cable between Victoria and Tasmania was broken to-day.

The Ringarooma with the Suez mail left Melbourne yesterday.

The Hibarnia

and to preser
in a corps lik
would propos
This toast v
Cooper retur
would take l
and make hi
had no doubl
the gentlemen
to the ball-
posed the nex
last—"The
he was sure,
he had to s
would say he
therefore pro
the name of
was drank wi
to the ladies,
said it could
hands. The
injustice fro
no doubt th
had said was
anxious to
He would th
ladies. This
and an imme
to, the ball-rc
of the progr
dancing was
may be men
sence of repr
teer compani
had been tho
have been 1

له‌داردانی شیخ سه‌عید و هاوه‌لانی

روژنامه‌ی نیوزلهندی (Ashburton Guardian) که له‌روژی ۱ی جولای ۱۹۲۵دا، چاپ و بلاوکراوته‌وه، له‌لایه‌په‌ره ۸ی خۆیدا و له‌ژیر ناو‌نیشانی "چل له‌داردراو. سه‌رکرده‌کانی راپه‌رینه کوردیه‌که" نووسیه‌تی:

"کۆسته‌نتینپۆل ۲۹ی حوزه‌یران

شیخ سه‌عید سه‌رکرده‌ی راپه‌رینه کوردیه‌که، له‌گه‌ل ۴۰ راپه‌ریوی دیکه، به‌ناماده‌بوونی جه‌ماوه‌ریکی هوراکیش و هاندەر له‌دیاره‌که‌ر هه‌لواسران... له‌به‌لگیه‌ک باس له‌وه‌کراوه که یاخییوونه‌که ۲۰۰۰۰۰۰ پاوهند له‌سه‌ر تورکیا که‌وتوه.

tions, to assist Dr. Spaninger.

An influential committee was appointed to carry out the recommendations of the six experts who investigated the treatment at Geneva.

FORTY EXECUTIONS

LEADERS OF KURDISH REVOLT.

(Per Press Association—Copyright.)

CONSTANTINOPLE, June 29.

The Sheik Said, leader of the Kurdish revolt, and 40 other rebels were hanged, by moonlight, at Diarbekir, in the presence of cheering crowds.

It was stated in evidence that the insurrection cost Turkey £2,000,000.

FRANCO-GERMAN COMBINE

ger
Cap
pro
sele
suit
S
nifi
said
the
wou

SE

(
T
ence
reso
app
und
1922
of a
up
T

کنگر تاقه فریاگوزاری خه لکی کوردستان له گرانیه گه وره کهدا

روژنامه‌ی نیوزلهندی (New Zealand Herald) که له روژی شهمنه‌ی ریکه‌رتی ۲۱ ی ئابی ۱۸۸۰د، چاپ و بلاوکر اوتهوه، بابه‌تیکه له ژینا و نیشانی: "برستیییه که له تورکیای ئاسایی" دا بلاوکر دۆتهوه و باس له روشی گشتییی کوردستانی عوسمانیی دهکات و نووسییویتی:

"میسستر (تریستام ئیلس) له نامه‌یه‌کی تاییه‌تیدا چیرۆکیکی ترسناک سه‌بارت به دیمه‌نی قاتوقری و برستییی ده‌گپریتهوه، که بوخۆی له‌میانیه‌ی گه‌شته‌که‌یدا له‌دیار به‌کر مه‌ بو به‌غدا بینوییه‌تی. ئه‌و پاشتر له‌و شاره‌ی دواتریانه‌وه نامه‌یه‌کی بو هاوریییه‌که‌ی له‌لنده‌ن نووسیه‌وه ده‌لێت: له‌دیار به‌کر مه‌ به‌ره‌و خوار سه‌ولمان لێدا و به‌سواری جوړه به‌له‌میک که له‌چه‌ند پارچه‌ ته‌خته‌یه‌کی پیکه‌مه‌سه‌تراو پیکه‌هات و مه‌شکه‌ی فوتیکراوی له‌ژێردابوو که به‌لقی دار داپوشرابوو، پیی ده‌وترا که‌له‌ک. من له‌سه‌ر که‌له‌که‌که‌ گچکه‌ کوخیکم له‌سه‌ر دروستکردبوو بو پاراستن له‌ که‌شه‌وه‌وا، ئه‌وه‌ی ریوشونییکی زور پپویست بوو، چونکه‌ هه‌موو شه‌ویک ده‌بیه‌ست و باران به‌لێزمه‌ ده‌باری و زور جار به‌فیش له‌زوربه‌ی هه‌فته‌ی یه‌که‌میندا ده‌باری، کاتیک رووباره‌که‌ به‌که‌نارمه‌کانی چیاکانی بو‌تاندان تیده‌په‌ری. که‌له‌که‌که‌م و روژانیکی گه‌مه‌ری پیکه‌هینابوو، ئه‌وه‌ یه‌که‌مین دانه‌ بوو که له‌ماوه‌ی چهن هه‌فته‌یه‌که‌دا به‌ناوه‌که‌دا هاتبوو. خه‌لکی هه‌زار که‌ برسیی بوون له‌/لاتییکی گه‌مه‌ری به‌ره‌مه‌په‌نیه‌ری دانمه‌ویله‌ له‌ده‌وربه‌ری دیاربه‌کر، بو داوای دانه‌ویله‌ به‌گشتی دابه‌زیبونه‌ ناو ناوه‌که‌وه‌. هه‌یچ که‌له‌میک نه‌هاتبووه‌ خوارمه‌وه، بو ئه‌وانه‌ی که‌ پینستر هاتبوون هه‌موویان له‌لایهن باندیک له‌کوردانه‌وه‌ که‌ له‌مه‌ترسییدارترین به‌شی به‌رده‌لانی رووباره‌که‌وه، ریگریان لیکردبوون و تالانکرابوون و چه‌ندین که‌سه‌یش کوژرابوون. به‌گشتییی، پلانه‌که‌یان ئه‌وه‌ بوو که‌ داوایان له‌ که‌له‌کوانه‌کان ده‌کرد بوه‌ستن، ئه‌گه‌ر نه‌هه‌ستانه‌ی ئه‌وا ته‌قه‌یان له‌ مه‌شکه‌کان ده‌کرد و ئه‌وسا ئه‌گه‌ر به‌په‌له‌ خویان نه‌گه‌میاندايه‌ته‌ و شکانیه‌که‌، به‌خیرایی‌ی نقوم ده‌بوو. له‌راستیییدا، بریکی به‌نرخ‌ی دانه‌ویله‌ به‌م شه‌ویه‌ تیداچوو، چونکه‌ کاتیک که‌ رووباره‌که‌ به‌خیرایی‌ی سه‌ربه‌ره‌وه‌خوار داده‌گه‌را، پرۆسه‌ی وه‌ستاندن‌ی ده‌بووه‌ کاریکی ئه‌سته‌م و مه‌ترسییدار."

پاشتر میسستر تریستام، کاتیک ده‌گاته‌ شاری حه‌سه‌ن کیف، سه‌رسامی خۆی به‌بینییی ئه‌و شه‌وینه‌ ده‌ره‌به‌ریت و ده‌لێت: "هاووینه‌ی ئه‌و شه‌وینه‌م پینستر نه‌بینوه"

ئەو باسى مائە ھەلکەنزاوەکانى حەسەن كەيف دەكات لەقەدپاالى شاخەكەو بەھاوشیوھى شانەى ھەنگ دەچوونیت، كە دەروازەو پلیكانەى خۆى ھەمىھو بەھەزاران كەسى تێدا دەژین و بۆ سەردەمانىكى زۆر دێزین دەگەریتەوھ. ھەروەھا لەم شوینەدا باس لەبوونى پاشماوھى گەورەترین پردى كەوانەپى دەكات كە لەم قەلأ شاخاویبەوھ تێدەپەرت بەرھو دەشتەكەى ئەوبەرى رووبارەكە، ئەوھى كێلگەو مەزراى تێدايە بۆ پالپشتى ژيانى دانیشتونوانەكە.

ئەجا مېستەر تریستام دەلئیت: " من لەموسل برسېنتیبیەكەم لەھەرچى شوینە خراپتر بېنى. خەلك بەشپۆمەھىكى بەردەوام لەسەر شەقامەكان دەمردن. داىكان مندالەكانیان وەكو كۆیلە دەفرۆشت، یان تەنانت بۆ مەبەستى خراپتریش. شتیكى زۆر بەربلاو بوو كە پیاو و مندالان بېنى كە تەنیا تۆشەلك ئیسقان بوون و بەرووتى لەسەر شەقامەكان كەوتبوون و مېش تێدایبوون، ئەوئەندە لاواز بوون نەیاندەتوانى مېشەكان لەخۆیان دووربەخەنەوھ. لەھەمووشى خراپتر ئەو مندالانەى كە لەسەرمەرگدا بوون، بەكرى درابوونە سوالكەرى شارەزا تاوھكو بۆ سوالكردن و خێر بەكاریانبەینن. ئەوانە لەسەر شەقامەكان بەرووتى نمایش دەكران. من مندالئىكى ھەژارى بچكۆلانەم بېنى، كە چوارسالان بوو، بەتەواویى مردبوو، ئەو ژنەى كە سواالى پێوئەكردو داواى لەخەلك دەكرد شتیكىان پێدەن، لەمردنى ئەو مندالە بەئاگا نەبوو."

پاشان مېستەر تریستام، باسى گرانبوونى نرخى ئارد دەكات كە پێویستە بۆ نان و نانیش ئەوھى كە خەلكەكە بۆ ژيان پشتمى پى دەبەستن. ئەو نرخەى كە چەند ھیندەى نرخى پشتمى زیادى كردووه. دواتر دەلئیت: "خەلكەكە لەوانە بوو كە بەكۆمەل بمردنايە ئەگەر رەگى جۆرە رومكێكى دركاویى نەبووايە (thistle / كنگر) كە بەھۆى كەشوەھواى بەھارەوھ ھەبوو و بۆ خواردن بەكەلك بووبەدئنیابییوھ... زەوى دەروپەرى شارەكە بۆماوھى چەندین میل لەلایەن خەلكەكەوھ ھەلكەنزابوو لەپیناوى بەدەستھێنانى ئەم رەگە. لەكاتى ھەلكەنین، یەكێك بېنیوونى كە ھەروەھا گەلأ تۆوى گژوگیای دەروپەرویشیان خواردووه. بڕواناكەم ھەرگیز ئاوا بەكۆمەل خەلكى لاوازم لەزێاندا بېنیئیت."